

DOMOVINA

Izhaja vsaki petek v tednu. — Dopisi naj se izvolijo pošiljati uredništvu in sicer frankirano. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate se plačuje 50 kr. temeljne priložnosti ter od vsake petit-vrste po 10 kr. za vsakokrat; za večje inserate, kakor tudi za mnogokratno inseriranje primerni popust. — Naročnina za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 50 kr., za četrt leta 80 kr., katera naj se pošilja: Upravištvu „Domovine“ v Celji.

„Proč od Nemcev!“

Tako se je glasila parola slovanskih narodov že pred 50 leti, ko so spoznali lokavost, s katero se jih hoče napraviti zavisnim od pruske ideje ter ustreči težnjam poedinih neodrešencev.

V resnici pa ni prišlo to uverjenje Slovanom šele s početkom 1849. leta. Oh, ne; pravične mržnje do nemškega življa se je Slovan navžil že stoletja poprej, nemška „kultura“ ga je krvavo žulila v obliki tlačanskega jarma domačih nemških graščakov. Kaj čuda tedaj, da si je zbegani Slovan predočival v pošiljanju skupščine v Frankobrod, sedaj po odpravi tlake kot neposredno podvrženost tujemu, nemškemu tlačanstvu. Govoril je leta 1849 slovanski, osobito še slovenski narod zato tako odločno ter povedal svoje mnenje: Pod Nemce nikdar več! ker je sedaj v podeljeni mu ustavi stoprav še le govoriti — smel.

Znano je, da je bila Avstrija v tisti dobi v nekakem zveznem razmerju z Nemčijo. Ko se je spomlad 1. 1848. začelo tresti in podirati v Avstriji, menili so nekateri avstrijski Nemci, ki so že tačas občutili za pruskega orla tisto neozdravljivo bolelost, kakor dandanes Wolf Schönererjevi pristaši, da je napočila najlepša prilika omahniti v naročje Prusiji. V splošni zmedenosti prisilili so slabotno vladu, da je sklicala skupščino v Frankobrod. Mnogo v nemškem duhu izšolanih slovanskih razumnikov je pritegnilo tačas z nemškimi prenapetostmi. Agitovali so med ljudstvom za volitve v Frankobrod ter se dali voliti zastopnikom. Nekatere je še pač srečala pravočasno zdrava pamet, da niso hoteli potovati meseca maja 1848 v Frankobrod. Drugi so se osmešili, da so skupščino obiskali, ne da bi bili s tem kaj dosegli.

Meseca januarja pa se je udala avstrijska vlada opetno Schmerlingovemu pritisku ter raz-

pisala volitve v frankobrodsko skupščino. Tu pa se je avstrijska vlada lahko prepričala, koliko je jedno leto borbe, podučevanja in državljanske prostosti oživilo narodno zavest ter dozorelo slovanske značaje. Po vsem Slovenskem je bil narod iz lastnega nagiba jednoglasno zoper Frankobrod. Od vseh strani je odmeval klic svobodnih slovanskih državljanov pri volitvah: „Proč od Frankobroda, proč od Nemcev! Mi imamo svojo ustavno državo, svojega ustavnega cesarja, pri Nemcih nimamo kaj iskati! Nemec ni bil Slovanu še nikdar prijazen!“

Mnogo je bilo tudi Nemcev, ki so zahtevali s Slovani vred od vlade, naj pokliče svoje poslance iz Frankobroda domov.

Državni zbor je imel že tačas slovansko večino, katera je vladu ves čas podpirala, a v zahvalo je odgovorila na premnoge njihove interpelacije s pozivom iti v Frankobrod.

Ako je kedaj ljudska volja božja volja, bila je to ob priliki volitev v Frankobrod. Najbolj odločno so se uprli volitci v Kranju, ki so podali zoper nameravane volitve daljšo prosveto, v kateri je najbolj značilna ona točka, ki pravi: „Frankobrodске postave so škodljive in nevarne naši katoliški veri, naši slovanski narodnosti. Mnogo teh postav se začne: „Vsak Nemec ima pravico“ itd. Nevarnost od Nemcev priča že zgodovina. Že zdaj lazijo nemški berači križem naše dežele; kaj bo še le potem, če se vsemu nemškemu „rokovnjaštvu“ odpro vrata v slovanske dežele? Ministri nimajo pravice nas prodati Nemcem. Mi smo lahko brez Nemcev, čeravno Nemci trdijo, da ne morejo biti brez nas; čemu bi se jim klanjali? Nemška politika je sovražna Slovanom.“

Tako je govorilo slovensko ljudstvo o Nemcih pred ravno 50 leti. Danes bi v stari naši ustavni državi takšne resolucije najbrže ne zagledale belega dne.

V državnem zboru pa je prečital v imenu slovanskega kluba neumrljivi Palacky resolucijo kot jednoglasno mnenje slovanskih poslancev. V tej resoluciji so bila očitanja do vlade, kakor: Vlada hoče s priznanjem nemške skupščine v Frankobrodu pomagati onim, ki bi radi ušli Avstriji. Avstrija zamore obstati le na podlagi narodne ravnopravnosti, a Nemčija bi temeljila na prevladi svoje narodnosti. Nemec se lahko čuti domačina v Avstriji, nikdar pa ne more tega Slovan, Lah in Madžar v Nemčiji. (Žalibog da prvi vsled nasprotujoče jim politike se niti v Avstriji ne morejo vselej čutiti — domače.)

Narodova volja je zmagała. Slovani pa niso obranili s tem le sebe in svojo narodnost, temveč so potegnili zadnji trenutek in siloma tudi avstrijsko vladu od groznega brezdnja, kamor so jo zvalili škodoželjni Pangermani. In tukaj ni bilo časa za ozir in uljudnost, nego krepko je trebalo zgrabiti, lahkomisljeno vladu ter ji zadoneti na uho: „Proč od Nemčije, proč od nemške lokavosti!“

Slovani se tudi res niso dolgo pomišljali. S tem pa so se hudo zamerili nemškemu zapeljivcem. Narodnostna nasprotja so se od onega dne podvojila. Za to požrtvovalno pomoč nas je avstrijska vlada, nekako čudno nagradila, kajti tlačila nas še danes njena — rešilna talija.

Ne podpirajmo tujcev!

„Ko bi tisočaki, ki smo jih Slovenci znosili in jih še nosimo Židom, Nemcem in Lahom v njih prodajalnice, ostali v naših domačih žepih, govorili bi lahko o lepšem blagostanju slovenskega naroda, nego je sedanje!“

Ti tuji kapitalisti, ki so pred leti prišli med nas, so dobro poznali našo nprav in slabost, in izkoriščali so jo jeli na vsej črti, a ne le kapitalisti, — tudi doma izrejeni ljudje, pa prekršeni v Nemce in Lahe, od rojstva sem pa

LISTEK.

Doma in na tujem.

Poučna povest za narod.

Poljski pisatelj Felician Pintowski.

Poslovenil Podravskega.

„Čuj Janko“, je dodala naposled, „ali se nočeš več vrniti k svojim?“

„Hotel bi“, odvrne Janko, „toda ne morem, ker nimam s čim.“

„Kaj ko bi pisal starišem?“

„O, tega nočem.“

„Ne govori tako, saj ti vendar stariši niso učinili nič žalega.“

„Nú, dobro, Jožefova, toda dovolite, da to stvar še nekoliko pomislim.“

Nekoliko dni pozneje je Janko zdirjal k Jožefovi, da oba skupaj zloži pismo do starišev. In zložila sta pismo dokaj pokorno in dolgo, v katerem je Janko prosil stariše odpuščenja radi britkosti, katero jim je provzročil s svojim odhodom ter za to, da jim doslej ni pisal. Na to je prosil Janko za potreben denar za vožnjo, ako so v stanu mu toliko poslati ter proti koncu pisal:

„Ne opisujem vam ničesar od tega, kar sem tu delal, ker za to bi bilo treba več pol papirja, torej vam hočem vse to povedati po vrnitvi, ako mi Bog učakati dovoli.“

Čez štiri mesece po odpošiljavi tega pisma je Janko že dobil denar ter nenavadno urno spravil skupaj svoje reči, dasiravno je teh imel komaj toliko, da jih je lahko povezal v sveženj.

Jožefova je sedela pri njem v sobi ter žalostno rekla:

„O Bog! kako si ti Janko srečen, da se vračaš v ljubljeno našo domovino k svojim! Kaj ne, da imam zlobno srce, da namesto veseliti se s teboj, čutim v sebi neko žalost in zavist. Oh, ali se tudi jaz kedaj vrnem v preljubljeno domovino! . . .“

Med tem je nekdo potrkal na vrata, na kar stopi v sobo nek neznan človek ter vpraša Janka po naslovu in ko mu ga Janko pove, mu reče tujec:

„Nek gospod je poizvedoval za vami na policiji, in ko so mu dali vaš naslov, me je poslal sem z naročilom naj vas k njemu pripeljem.“

„Kako se imenuje oni gospod?“ vpraša Janko.

„Ne vem“, odgovori prišlec, „ker sem samo poslanec. Naročil pa mi je vam povedati, da je bil močno bolan, da je Španjolec iz otoka Kube in da vi boste že vedeli, kdo je to.“

„Moj gospodar“, zakliče Janko po poljski, „Jožefova moj gospodar je ozdravil, jaz pa sem izmolil že marsikteri Očenaš za mir njegove duše. Počakajte tukaj, Jožefova, jaz takoj skočim k njemu.“

Poslanec je odpeljal Janka čez par ulic ter ga dovel v Španjolčevo stanovanje.

„Janko! poštene Janko!“ zakliče Španjolec, „kako me veseli, da sem te našel.“

Razgovor bil je dokaj pristrčen. Janko je povedal Španjolcu, da se odpravlja domov, s čemur je spravil poslednjega v nemalo zadrego.

„Ah, veš“, je dejal Janku, „zelo bi me veselilo, da bi še ne odhajal danes, marveč ostal še kakih štirinajst dni tukaj, ali vsaj jeden teden.“

„Ali bi me potrebovali gospod?“ vpraša Janko.

„Ne, ne mislim te pridržati radi sebe,“ reče Španjolec, „marveč radi tega, ker sem sedaj brez denarja ter ga dobim še le čez dva tedna, ali nemara že v enem tednu od doma,

ubožni sloji, — pričeli so z malo trgovino ali obrtnijo, — danes so premožni ljudje, ki so si z našim denarjem nakupili vse kar imajo. Pa v zahvalo zato gledajo nas zdaj „od spodaj gori“ ali pa „čez rame“! Čemu je treba prenašati nam zdaj tako izzivajoče zaničevanje?

Koliko pa je nasprotno Slovencev, ki bi si bili opomogli z nemško ali laško podporo? Bi jih pač lahko na prste sešteli!

Seveda bi se nam bile imele že davno prej oči odpreti in svetovalci roditi, ki bi nas bili na pravo pot pripeljali.

Blagostanje našega naroda je odvisno v prvi vrsti od lastne pomoči, tujec ne donaša k temu prav nič, pač pa nas izkorišča, dobiček pa uporablja v svoje namene.

Kaj pa imamo Slovenci od tujih zavodov, kjer leži naš denar nakupičen, od tuje obrti in trgovine, ki smo jo podpirali skozi leta in leta. Nič! Sovražnike smo si izrejali, ljudi, ki so se in se nam še v obraz laskajo, za hrbtno pa se nam posmehujejo in nam škodujejo kjer morejo.

V sedanji dobi političnih bojov pa je pred vsem naša dolžnost sovražnikom našega naroda odpovedati vsakršno prizanesljivost, ker, kdor ni z nami, je proti nam. Nikakor torej ne gre, da bi tacega sovražnika podpirali, ki nam ne da nič skupiti, pač pa nas gmotno uničuje če more!

Pri tem bi nas morala voditi zavest, da smo tudi sami že dovolj samostalni ljudje doma, da ne živimo od drugih, pač pa drugi, tuji ljudje od nas.

Če bomo shranjevali svoj denar doma, v kupčiji, obrtniji in trgovini, obračali se le do svojih domačinov, bomo s tem sami sebi koristili a tudi rojakom pripomogli do ugodnejšega stanja. Dobiček bodo imeli ti in mi z njimi.

Koliko tujcev živi med nami, ki nas le tedaj poznajo, kadar kaj koristi od nas pričakujejo. Po mnogih krajih redimo te ljudi s svojim denarjem, domače ljudi pa puščamo pomanjkanje trpeti in padati siromaštvu v pest. In dostikrat nam je ljubši najbrezvestnejši tuj obrtnik če le par slovenskih besed z nami spregovori, nego najvestnejši domač človek, ki nam prodaja isto blago in za isto ceno.

Pa poglejmo tujca doma! Tam postopa on z našim človekom brezozirno, če se med njim naseli in skuša s kakim podjetjem kaj pridobiti si. In gorje mu, kdor mora kruha na tujem iskati. Tak kruh je grenek! Mi pač vse bolj človekoljubno postopamo s tujcem.

Bodimo tedaj samoljubni in brezozirni tudi mi in — ne podpirajmo tujcev, ne z denarjem, ne s svetom. Ko bodo čutili, da so od nas odvisni, postali bodo — krotkejši ljudje!

Celjske novice.

(Imenovanje.) Poljedelsko ministerstvo je imenovalo gosp. Jan. Sadu, orožniški vodja v Gornjemgradu, kancelistom rudniškega urada v Celju.

(Maškarada „Celjskega Sokola“) je bila letos še sijajnejša nego dosedajna leta. Med Slovenci si je pridobila ta vsakoletna veselica največjo privlačnost društvenih zabav. Od vseh bližnjih pa tudi daljnih slovenskih trgov in mest odzvalo se je mnogobrojno zabave- in plesateljnih. Prekrasnih mask se nismo mogli zadostno nagledati. Splošni opis teh in maskerade same prinesemo prihodnjič.

(Zabavni večer s plesom) „Celjskega pevskega društva“ na pustni torek je zaključil naše društvene plesne zabave minulega predpusta. Odbor je priskrbel, da je bil to res zabavni večer, a tudi ples si nima kaj očitati. Moški zbor je zapel dokaj sigurno šaljivo popevko. Imeli pa smo ta večer prvič priliko gledati in poslušati spretnega gledališkega igralca, g. Perdana. Kot predstavitelj „Napoleonovega veterana“ pripovedoval nam je dovtipno hiperbolično o svojih vojaških doživkih. Končno nam je še podal nekaj šaljivih ter sarkastičnih kupletov, v katerih se je dotaknil naše najgrše narodne rane — nemškega blebetanja med narodnim ženstvom. Mar sikateri oziroma — katera se je čutila prizadeta vendar je vse brezizjemno ploskalo nadarjenemu uprizoritelju. Za celjske društvene zabave je g. Perdan dragocena pridobitev, naša dolžnost pa je tudi ga podpirati v njegovi obrti. — Mnogo zabave je priredil šaljivi kmetški kvartet (gg. dr. Karlovšek, dr. Ravnihar, Stojan in Križman.) Med in po predstavah pa se je vztrajno plesalo.

(Lepo oliko) uče otroke v nemški mestni deški šoli v Celji. Ko so oni dan korakali učenci slovensko-nemške gimnazije vsih štirih razredov s svojimi profesorji k sv. maši povodom poluletnega šolskega sklepa, napadla je tolpa teh smrkovcev pred ljudsko šolo naše učence s „Heil in Sieg“. Prašamo, kaj bi se zgodilo, če bi recimo na Dunaji, učenci tako sramotili profesorje in učence druge šole? In kaj se boče zgodilo v Celji? Brž ko ne bodo ti paglavci še pohvaljeni! Saj so bili nemški profesorji v veliki zadregi, kaj naj se zgodi z učencem, ki je javno klical „heil Bismarck“, „heil Allddeutschland!“ Kam pa vodi taka vzgoja, vidi se lahko vsaki dan po celjskih ulicah! Le, tako naprej, dan plačila tako ne izostane!

(Deželna norišnica v Celju!) Tukajšni nemški listič spomnil se je zadnje dni h kratu, da je v Celju nujno potrebna — norišnica. Ker pa je spoznal to potrebo v pustnih dneh, smemo upati, da se nujnost poleže, kakor hitro se — glave „sčajmajo“. Pa ne, da bi se renegatska družba okoli „vahtarce“ zavzemala za deželni blagor! Podružnico graškega Feldhofa zahtevajo v Celje iz naslednjih razlogov: v Feldhofu ni prostora; umobolne iz slovenskih pokrajin ne razumejo zdravniki, ker je vendar nemškega dež. odbora dolžnost (!) nastavljanje nemške zdravniške. V Celju bi bilo drugače. Semkaj bi poslal dež. odbor tudi nemške zdravnike, toda takšne, ki slovenski govorijo in nemški mislijo. S temi

zdravniki, uradniki in drugim osebjem ukrepil bi se znatno nemški značaj celjskega nemštva. — To so dokazi za bodočo norišnico v Celju. Deželni odbor bo imel gotovo toliko usmiljenja z „nemškim značajem“ v Celju, da mu pošlje v ukrepljenje oddelek Feldhofa, koliko ga — slovensko govori, a nemško misli. Saj v Celju, kjer so vse stene po ulicah zaznamovane s „Heil“, res trebajo „Heilanstalt“ za — norce.

(Ponesrečena mestna klavnica v Celju) je vendar končno zgotovljena. Tem povodom je imel te dni mestni svet izvanredno sejo, v kateri so razvijali „strokovnjaki“ asodno zgodovino tega mestnega napredka. Premetenim mestnim očakom ter narobe-strokovnjakom je pripisati, da se je za to prevažno stavbo dolga leta prepiralo, potem zidalo, podiralo, a zopet zidalo, tako, da so vrgli za to priprosto zgradbo namesto proračunjenih 35.000 gld. nič manj nego 68.000 gld. Zarad tega pa baje pridejo v spominsko ploščo, katero vzdajo v klavnico, zraven obrtnega znamenja: bikova glava med dvema sekirama — glave prvih referentov in veščakov iz mestnega sveta.

(Umetno razburjenje.) Vražje seme razpora in hujskanja ne ume kmalu kdo tako dobro sejati, kakor odpadniške pokveke okoli celjske vahtarce. Da ne bi proslula fakinaža pozabila svojega posla od zadnje slovenske slavnosti, piše ta listič, da namerujejo Slovenci letos o Binkoštih zopet, „napad na nemško Celje“, ker da hočemo takrat obhajati blagoslovljenje zastave „Slov. planinskega društva“. Stvar je seveda iz najpodlejšega namena nesramno zlagana, ker si omenjeno društvo sploh niti zastave nabaviti ne misli, ker bi bila to nezmisel. In s kako pretilnimi in Slovence sramotečimi besedami se ta laž narekuje! Po našem mnenju bi ne škodilo državnemu pravdniku, da bi imel v desnici zadnji ministerski ukaz glede hujskanja, ko bere vahtarčine laži.

Orkestralni koncert.

Ustno poročilo o zgodovini probujanja narodne zavesti v mestu Celji, nam pričuje, da je komaj četrt stoletja temu, odkar je ista kakor nežna cvetka vznikla iz rodne naše zemlje. Umni vrtnarji, moške je klene volje in skalnega značaja so vzgojevali cvetko. Ščitili in varovali so jo pred ledeno burjo, morilno slano in večkrat je prešla srce in dušo njenih gojiteljev silna bojazen, da njihove sile ne bodo zmogle sovražnih elementov. Dolgo časa, več let je kazalo, da boče cvetka ostala šibke srednje rasti brez daljnega razvitka

Tedaj pa smo ji zidali krasno varno domovje — „Narodni dom“. In danes glejte košato, krepko drevo, da je je veselje pogledati. Danes pa se več ne bojimo nobenega še tako silnega viharja

Kakor zrele sadove najlepšega obličja na tem drevesu narodne zavesti imamo naša narodna

a vendar te moram nagraditi za storjeno mi uslugo in skrb, ki si jo imel z menoj.“

„O, gospod!“ zakliče Janko, „ko bi me hoteli tudi pozlatiti, vendar ne bi hotel počakati tukaj niti dva dneva, kaj še le dva tedna, kajti ali more biti záme kako veselje večje, nego je to, da se vračam domov!? . . . Sicer pa mi gospod niste nič dolžni, kajti to, kar sem učinil, nisem učinil za plačilo, marveč iz dolžnosti, ki mi je velela skrbeti za vaše zdravje.“

„Zelo pošten si, da tako misliš“, odvrne Španjolec, „toda drugače biti ne sme; mojo nagrado moraš sprejeti, torej ti jo pošljem na Poljsko, samo povej kam.“

„Ako je že taka vaša volja“, reče Janko, „pa vas prosim bodite tako dobri ter dajte meni odločeno nagrado tu neki ženski, katero vam takoj pripeljem.“

Po teh besedah je Janko takoj zdirjal po Jožefovo ter se čez malo časa vrnil z njo k Španjolcu, da mu jo predstavi.

Ko so se poslovili ter je Janko menil že oditi, vzame Španjolec iz mizice neko pisanje, opremljeno s pečatom ter reče:

„Hotel sem ti dati to ob enem z denarjem, ker pa tako kmalu odideš, torej vzemi sedaj

vsaj to moje spričevalo, v katerem je natančno popisano, kako si mi služil, kako tvegat za me svoje življenje in proti koncu kako malo ti je mar za denar, ker si poštenjak v vsakem oziru.“

S solzami v očeh se mu je Janko zahvalil za ono spričevalo, ker je bilo zanj več vredno nego vse druge nagrade, kajti, če tega doma pokaže, lahko se opraviči vsakega suma, ki ga je razsejal o njem Anton po njegovi rojstni vasi.

„Sedaj pa mi res ni žal“, je rekel Jožefovi, ki sta se vračala domov, „da sem pisal starišem po denar, ker s takim spričevalom v roki lahko pogumno stopim pred nje.“

„Vidiš Janko“, reče Jožefova, „kako ti Bog plačuje tvoje dobro delo, pa še denar dobiš povrh; jaz ga takoj pošljem za teboj na dom.“

„Kaj pravite, Jožefova?“ zakliče Janko; „dà, zares v tej zmešnjavi sem pozabil vam reči, da mi tega denarja ni treba pošiljati, marveč da takoj pozovete semkaj svojega moža ter se vrnite z njim v našo vas, v ljubljeno Poljsko.“

„O, poštene Janko!“ zakliče Jožefova ter ga objame okrog vratu, „naj te Bog blagoslovi za tvoje dobro srce!“ Na to se je razjokala od veselja, da še enkrat zagleda svojce in svoj

rojstni kraj, česar se še ni nadejala pred jedno uro, dasiravno si je to tako vroče želela.

Čas je že bil podati se na ladijo. Janko je torej vzel sveženj ter urno zdirjal z Jožefovo k morju, kjer sta se še enkrat srčno poslovila in Janko je odjadril proti domu.

* * *

Na rojstnem pragu.

V drugi polovici meseca majnika 1884. leta oblaki skoro niso hoteli zapustiti neba in dež je pogostoma močil zemljo. Ljudje so se vznemirjali, ker v tem času je dokaj dela na polju, dež pa je oviral vsako delo, torej, dasiravno je bilo toplo in zeleno naokrog, vendar ni bilo videti ljudi na polju. Samo pod razpelom za vasjo klečal je nek človek v prazniški obleki pred podobno Križanega, bil se na prsi, govoreč:

„Odpusti mi Gospod, vse moje grehe ter dovoli, da s Tvojim blagoslovom stopim na rojstni prag ter najdem tam prijazen sprejem.“

Dobre četrte ure je poteklo, a oni človek še ni dvignil glave. Tako je bil zatopljen v molitev, da ni slišal korakov iz vasi prihajajoče deklice.

Deklica prišedša h križu, jela je poslušati besede njegove molitve; noge so se ji zašibile

društva. Glavno s tega pogleda jih negujemo ter z veseljem opazujemo vsako stopnjo njihovega razvitka. In glavno s tega pogleda je vztrepetavala radosti vsaka žilica narodnih src, ko smo čitali skoro neverjetno vest: „Godbeni klub narodne čitalnice“ v Celji, priredi orkestralni koncert.“

Vest je bila resnična. Lepo število gospodov deloma Celjanov, deloma iz celjske okolice se je zbralo na odru v veliki dvorani „Nar. doma“. Spretno roke so vodile lok, lepe čiste glasove so nam podajala glasbila — nad vsem pa je vladalo umno vodstvo g. A. Munde, katerega moramo v prvi vrsti zahvaliti na prireditvi koncerta.

Kar se tiče točk samih, katere je proizvajal ves orkester, o tem ni da bi sodili s strogo kritičnega stališča. Razven Ballinijevega potpurijskega iz opere „Norme“ in Rossinijeve kavatine iz opere „Barbiere di Sevilla“ — katero slednjo točko je orkester prednašal, posebno fino — so bile na vzporedju pač skladbe, katere za mizo ob čaši piva tako radi poslušamo, katere tako pri kupno dražijo naše živce in katere so namenjene širšemu občinstvu. V tem pogledu so iste ta večer svoji nalogi zadoščale v polni meri. Točno in lepo prednašanje je izvajalo mnogo odobranja, ki se je stopnjevalo od točke do točke.

Zresneli pa so se nam obrazi, ko je zavzel prostor kvartet gg. Munda (prva vijolina), Pertl (druga vijolina), Schmoranzler (vijola), in dr. Šuklje (cello). Privredli so nas ti gospodje v svetišče glasbene umetnosti in sicer nam odgrnili zastor od onega oddelka, kjer kraljujeta Haydn in Mozart. Nehote smo se zamislili ter v duhu zazrli krasno dvorano v rokoko-zlogu. Dame in gospodje v dragocenih opravah one dobe, z belimi vlasuljami, narejenimi črnimi bradavicami poleg jamic v licu. — Šmarnični parfumi širi svojo vonjavo po dvorani. Piešejo menuet. Počasni, strogo odmerjeni koraki, pokloni sedaj na desno sedaj na levo — vmes pikantni dovtipi, šegavo smehljanje, zaljubljenost, šepetanje, flirtovanje. — Vse to nam je podajal kvartet. Vse to smo slišali, gledali, čutili. Vsak akord nam je obudil drugo misel, vsak instrument pravil nam je kaj drugega — vse skupaj pa je bila divna celota. Bili bi krivični in prednašalci bi nam gotovo zamerili tako kritiko, ako bi dejali, da je bilo igranje popolno, brez vsacega pogrška in da je doseglo višek umetnosti. Saj nam je znano, da igrajo imenovani štirje gospodje jedva dva meseca skupno. Ravno tako pa je resnica, da se še z večletnim skupnim igranjem, pri katerem se ima igravec privaditi igralcu, ne da doseči popolnosti. Povdarjati je tudi, da glasbila našega kvarteta niso ravno najizvrstnejše kakovosti. Pravična ocena zamore kratko malo izreči: igranje kvarteta je bilo prav dobro ter je zadostilo vsem zahtevam, katere smo z ozirom na gorenje okolnosti stavili v kvartetove člane. Taka je suha kritika brez vsake primesi narodne navdušenosti in narodnega ponosa, ki sta nam ob poslušanju igranja poleg umetniškega užitka polnila dušo in srce. Ocen-

jevati vsacega igralca posebej, oziroma izreči, kdo je bolje igral, ne gré, ker prvič je vsaktero izmed štirih glasbil preveč samostojno, da bi jih mogli primerjati drugo drugemu; drugič pa kvartet ostane le kvartet, to je celota. Na popolnoma krivi poti so oni ocenjevalci, kateri pri takem skupnem igranju iščejo razločka med enim ali drugim igralcem. Posameznih točk, katere je proizvajal kvartet, nočemo analizovati, ker to ni namen te ocene in ker končno take razkroje nahajamo v raznih muzikalnih leksikonih in drugih enakovrstnih brošurah v obilnem številu. Povdarjati pa moramo, da so bile na vzporedju težavne točke različnega značaja, katere vse je kvartet obvladal z enako točnostjo.

Ko „potihnil glas je vijolin“, polastila se je naše duše poleg vse radosti vroča želja, da bi kvartet in orkester vztrajala pri svojem delu. S svojim prvim nastopom sta nam dala podlago onim pravim koncertom, ki imajo tujcem kazati o napredku glasbene naobrazbe v celjskih Slovencih. Ljubezen do stvari in vztrajno delo morata voditi do zaželenega cilja.

Spodnje-štajarske novice.

(Imenovanje.) Predsednik mariborskega okrožnega sodišča dr. Greistorfer je imenovan dvornim svetnikom.

(Duhovniške premembe.) Premeščena sta čč. gg. kaplana: Anton Šebat iz Poljčan k Sv. Barbari pri Mariboru ter Fran Hlastec iz Vitana v Rajhenburg.

(Na Teharjih) je krajni šolski svet sklenil, za tamkajšno šolsko mladino pripraviti lepo zastavo. Zastava bode zeleno-bele barve ter okrašena po eni strani s teharskim grbom, dve zlati zvezdi, na drugi strani pa s podobo varuha šolske mladine, sv. Alojzija. Celo zastavo pa bode kinčal lep narodni trak. Prosi se vsi udi krajnega šolskega sveta in vsi občinski odborniki, da v ta namen pobirajo pri občanin in v veselih družbah prostovoljne darove in da taisti tudi iz svoje zasebne blagajne v ta namen nekaj darujejo. Tudi na vrata in darežljiva srca visokorodnih častnih teharskih občanov se bode potrkalo. Slavni občinski zastop teharski se je ob takih slučajih vselej veldušnega in pomagljivega skazal, gotovo tudi sedaj svoje pomoči odrekal ne bode. Bog in dobri ljudje pomagajte!

(Na Gomilskem) snujejo bralno društvo. Pravila so že potrjena. Malo župnij je še sedaj v Savinjski dolini, da ne bi imele svojega bralnega društva. Vendar je še mnogo obsežnih selišč, katerim bi prav dobro pristojalo bralno društvo, tako n. pr. Kokarje.

(Šoštanj) Pustna veselica, katero je priredila „Šaleška čitalnica“ dne 12. t. m. v prostorih hotela „Avstrija“, obnesla se je po vsem jako sijajno in veselo. Plesalo se je do belega dne. Posebno zahvaliti se imamo gostom iz Mozirja, kateri so veliko pripomogli živahnemu plesu, istotako gostom iz Žalca. Obžalovati moramo pa, da so se naši sosedje Velenjčani, zadnji

čas posebno pri tej veselici zopet odlikovali z odsotnostjo. Želeti smemo, da bode neka neopravičena napetost kmalu izginila, kajti le z združenimi močmi zamoremo proti tujemu nasilstvu delati.

(V Ljubnem) je priredilo ondoto „Bralno društvo“ na pustno nedeljo s pomočjo domačih diletantov veselico z igro „Bob iz Kranja“ ter šaljivi prizor „Baron in njegov sluga“. Obojno je prav dobro vspelo ter se je posebno zahvaliti g. Zorko Lihtenekarja, poštnega opravitelja, ki je diletante zbral ter priskrbel vse potrebno. Ljudstva je prišlo nad 200 iz vseh bližnjih trgov in vasij.

(Pevsko društvo v Gornjemgradu) je pri svojem letošnjem občnem zboru izvolilo si sledeči odbor: načelnik Kazimir Bratkovič, c. kr. notar; podpredsednik in blagajnik Jakob Božič, trgovec; pevovodja Alojzij Žehelj, učitelj; tajnik J. Kronabethvogel, uradnik; odbornika Fran Modic in O. Šijanec. Zadnji imenovani odbornik je ob enem tudi arhivar. Pevsko društvo pristopi k „Glasbeni Matici“. Preostanka v blagajni je 11 gld 19 kr.

(Dobra lekcija laškim Slovencem.) Dne 5. t. m. je priredil mlad nemški in nemčurski naraščaj v Laškem trgu dobrodelno veselico. Čisti dobiček je bil namenjen tržkim ubožcem in „Verschönerungsverein-u“, v istini pa najbrže le znanim nacionalnim društvom. In na takšno veselico so kajpak prišli tudi laški Slovenci. Za tako lahkomišelnost udeležbo bila je slovenskim vdeležencem prva kazen, da se jih je očitno preziralo, a znani dopisnik od tam zahvalil se jim je v celjski „žabi“ za mnogobrojen obisk in poklonjene darove z naslednjimi besedami: „V današnjih bojevitih dneh, ko se slovenstvo deloma v drznem boju, deloma po svojih znanih tihotapskih družabnih potih vsiljuje v naše kroge, videli in želeli bi bili zelo radi tudi pri tej tako lepi slavnosti v Laškem trgu čistejšo razločbo, tako, da bi bila dobrodelna veselica res nemška.“ Dober tek, gospoda iz vseh slovenskih krogov in slojev v Laškem trgu, prihodnje se bode vedeli ravnati.

(Planinski župan Schescherko), ki nam je svojedobno povedal, da je večletni ud naše čitalnice, obiskal je nedavno veliki nacionalni ples pri Smrekarju v Sevnici. Bilo pa je letos več slovenskih plesnih veselic na Planini in v Sevnici, a „večletnemu čitalničarju“ niso prijali.

(V Vitanju) je dobilo poštno poslopje dvojezičen napis zunaj ter slovensko-nemški pečat. Ako se je to doseglo v tem „takozvanem“ nemškem trgu, zakaj naj bi trpele druge pošte po Slovenskem madež nemškutarije!

(Umrl je) v Konjicah dne 13. t. m. c. kr. notar Karol Kummer. N. p. v m.!

(Volitve v sevnjski okrajni zastop) so se te dni vršile. Velika večina izvoljencev je narodna, le Planina in veleposestvo je izvolilo nekaj mož, ki niso naše gore list.

in z glasom tresočim se od ganutja je zaklicala „Janko!“ ter ob enem padla prišlecu k nogam, govoreč:

„Ti si to? Ti, Janko? O ne pahnj me od sebe, marveč odpusti, ker si radi mene in mojega očeta mnogo pretrpel, toda sedaj že vsi vedo, da si nedolžen.“

Janko dvigne s tal ihtečo Marico ter jo jame pomirjati in pritiskati k prsim; pa tudi sam se ni mogel ubraniti solz; torej sta oba jokala in se po vrsti objemala.

„Povej mi Marica, kaj se godi pri vas in odkod veste, da sem nedolžen?“ vpraša Janko, ko se nekoliko pomiri.

„O, moj dragi Janko, ne vprašaj me sedaj, ker ne morem zbrati svojih mislij, marveč pojdi urno domov, ker te že težko čakajo.“

„Hvala Bogu, da me želi videti, kajti že sem si mislil, da ste me vsi prekleli.“

Janko je stopal tako urno, da je Marica morala vsaki hip dirjati, da ga je dohajala in tako sta oba vsa zasopljena pritekla v vas k Matijčevim. Janko je padel očetu k nogam, a trenutek poznej sta obe sobi bili polni gospodarjev, gospodinj in služabnikov; na dvorišču pa so se zbrali otroci, ki so se popenjali na odprta

okna ter si iz neredno slišanih besed pravili razne čudeže o prišlecu.

„Bržkone je Janko ubil nekega Španjola“, rekla je mala Anica, ki je stoječ na prstih pravila otrokom zaslišane novice.

„Kakega Španjolca?“ vprašal je mali Jožek. „A kdo vé kakega . . . jaz ne vem.“

„To je gotovo nekaka zverina, ali nemara celo opica, kakršne vidimo naslikane v šoli,“ pojasnuje drugi dečko.

„Anica, Anica!“ kliče Jožek, „ali je on tega Španjolca pripeljal s seboj?“

„A čemu ga je ubil?“ vpraša drugi.

„I nū, radi tega“, pojasnuje dalje Anica, „ker je ta Španjolec vzel Janku nek denar ter ni znal ga zdraviti.“

„Naš gospod profesor bi ga takoj naučili“, omeni Jožek.

„Ter ga ne ubili, niti udarili“, pravi drugi.

„Tiho, otroci! Spravite se v šolo!“ zakriči nekdo skozi okno in otroci so se razprašili ter si pravili še daljša čuda o opici Španjolcu.

Med tem je bilo v sobi, v takem šundru in trušču, težavno dobro razumeti razgovor, ker je po več ljudij nakrat vprašalo ali pripovedo-

valo Janku dogodke minulih let, ko njega ni bilo v vasi.

Matijčevi, a še bolj Marica, bili bi radi prej ko prej ostali sami z Jankom, toda veseli so bili tudi sosedov, da so v tolikem številu prišli pozdravit sina. Za to so vse, kar so imeli prinesli na mizo ter jih gostili. Jankova mati je vsaki hip prirnila k sinu ter stiskala ga za glavo, a Marica je pomirjala navzoče, samo da bi mogla Janka bolje slišati. Še le proti večeru so se gostje razšli in Marica si je mislila, da se sedaj sami dovolj nagovoré z Jankom, toda Matijčeva, podavši mu večerjo, ga je spravila spat, govoreč:

„Revež je postal že kar hripav od govorjenja, pa tudi truden mora biti, naj se torej počije, da nam ne zbolí.“

Želela je tudi ona izvedeti še marsikaj ter mu mnogo sama povedati, toda materino srce je pomislilo poprej na sinovo potrebo, nego na to, kar bi bilo njej prijetno.

Še le drugega dne so se polagoma pomenili o vsem. Janko jim je vse povedal ter vse izvedel od njih.

(Konec prihodnjič.)

(Posojilnica v Sevnici) je že priobčila računski zaključek za l. 1898, t. j. za 16. upravno leto. Iz njega posnamemo, da je imela ta posojilnica lani 163.586 gld. prometa, 195 gld. čistega dobička in 3446 gld. rezerve.

(Na Slatini) se je vršil pretečeno nedeljo shod ondotnega političnega društva. Vdeležba je bila velikanska. Dež. poslanca dr. Fr. Jurtela poročilo se je sprejelo z navdušenjem, a do vrhunca je vskipelo navdušenje pri paroli: „Proč od Gradca!“ Natančneje poročilo pričakujemo.

(Slovensko pevsko društvo s sedežem v Ptuj) izvolilo si je za leto 1899 sledeči odbor: predsednik g. dr. Bela Stuhéč, zdravnik; pod predsednik g. dr. Tomaž Horvat, odvetnik; blagajnik g. Jan. Sedláček, posojil. knjigovodja; arhivar g. Hinko Družovič, učitelj; tajnik g. Miran Lorber, zasebni uradnik; odborniki: gg. Fran Podobnik, nadučitelj, Fran Kosi, učitelj, Josip Jrgolič, učitelj, Silvester Šentjuro, organist; namestniki: gg. Fran Treven, organist, Anton Cvahte, zasebni uradnik; rač. pregledniki: gg. Ferdo Skuhala, posojil. uradnik, Fran Golob, zasebni uradnik.

(Škrlatica hudo razsaja) pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju že nad dva meseca in je pomorila mnogo otrok; samo šolarjev je dosedaj umrlo devet. Šola je vsled tega zaprta že od 22. decembra l. l., tudi občinske volitve, določene na 23. januarja t. l., so preložene na nedoločen čas.

(Mizarji pozor!) Pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju in okolici ni sedaj nobenega pravega mizarja, četudi je tu v obsežnej občini mnogo mizarskega dela; zatorej bi bilo želeti, da se tu naseli kak izurjen mizar, ki bi bil vsposobljen ta obrt samostojno opravljati. Kdor želi v tej zadevi kakega pojasniti, naj se obrne na občinski urad.

(Železniška postajica Sternthal) v občini Sv. Lovrenc na Drav. polju, preosnovala se je v pravo postajo za osebni promet že začetkom decembra l. l. in s tem je potujočemu občinstvu jako ustrezno.

(Nova šolska poslopja) se bodo letos zidala v ptujskem okraju: v Cirkovcah petrazrednica, v Majšpergu štirirazrednica in na Črni gori trirazrednica.

(Za pošto pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju) so vložili prošnjo. Ista naj bi imela vozno zvezo z Rogatcem in Sternthalom.

(Wolfov svak), ormoški sodni adjunkt, Stepischnegg, je hotel uprizoriti reklamo za Wolfovo pridigovanje: „Proč od Rima!“ „Vera Germanov naj bo povsod luteranstvo!“ Prestopil je namreč k luteranski veri. Stepischnegg-ova žlahta je vsega zmožna: oče se je izneveril slovenski narodnosti, sin veri, zet Wolf pa — Avstriji.

(Pošta pri Mali Nedelji) dobila je vendar tudi končno dvojezični pečat. Ljudstvo se te, dasi jako male pridobitve, kaj veseli ter je hvaležno vsem, ki se pri njih borijo za jednako-pravnost.

(Bela žena.) Dne 12. t. m. izročili smo materi zemlji truplo prerano umrlega g. Rudolfa Hergoutha, učitelja pri Sv. Jakobu v Slov. goricah. Bil je to hud udarec za njegove skrbne stariše, kakor tudi za šolo, ki je zgubila z njim nadejpolnega, marljivega in narodnega učitelja, vnetega za svoj vzvišeni poklic in za blagor in izobrazbo njemu izročene mladine.

(Od Sv. Barbare niže Maribora) se je 6. t. m. vidil prav lep belozelen meteor, ki je letel od zahoda proti vzhodu precej nizko nad zemljo nad Sv. Lenartom v Slov. gor., Sv. Trojico proti Sv. Andražu v Slov. gor., ob 5. uri 56 minut zvečer, ko se še nobene druge zvezde niso vidile. — Ljudje pravijo tukaj takim prikaznim, da se skratec pelja, kar se mora pojasniti ne-veščim, da ni družega, kakor del ugašujočega telesa.

(Vinorejsko društvo pri Sv. Benediktu v Slov. goricah) je imelo dne 5. februarja 1899 svojo glavno skupščino z običajnim vspešnim. Poprejšni odbor se potrdi. Gotovega premoženja ima društvo 155 gld. Udov je 56, novih 7. Rigulane zemlje za nasad ima društvo nad 22 a, okoli $\frac{2}{3}$ je že nasajene z ameriško trto.

(Kako se dobrikajo!) V Pekrah pri Mariboru so imeli nedavno občinske volitve. Zmagali so sijajno Slovenci ter si izvolili županom dosedajnega zaslužnega župana A. Muleja. Nemškutarstvo okoli ondotne nepostavne šulferajnske šole je čutilo nevarnost, ki je zavisna od te volitve. Napeli so vse sile, da bi spravili svoje somišljenike v odbor. Pri agitacijah niso štedili z vsakovrstnim obrekovanjem, niti so prizanesli dobrodušnemu županu. Kako čisto drugačni so pa sedaj, ko vidijo, da je bil njihov trud brezuspešen, da je usoda škodljive nemške šole v rokah slovenskih mož. O županu pišejo v nemških listih: „G. Mulej je po rodu sicer Slovenec, toda pameten dovolj, da spozna kako potrebna (!) je nemška uprava za Pekre. Vrh tega si stoji mož prav dobro, mnogo čita ter pozna zakone.“ Ali je še dobiti spretnejše mačje politike, kakor jo imajo ti naši nemškutarji! Baš navedena svojstva na slovenskem županu najbolj pečejo nasprotnike.

(Kadetna šola v Libenau pri Gradcu) je dobila novega poveljnika v osebi stotnika A. viteza Jedinca, dosedaj pri 87. pešpolku, znan ker je bival predianskim z našimi vojaki na Kreti.

(Zabavni večer izvenakad. podružnice sv. Cirila in Metoda v Gradcu) se je dne 13. t. m. prav vrlo obnesel. V koliko so nekateri Slovenci izostali, nadomestili so njih število odlični gostje vzajemnih naših bratov Čehov in Hrvatov, tako, da so bili prostori napolnjeni ter se vkljub dragi najemščini dosegel precejšnji gmotni uspeh. Ako je že mično petje pod spretnim vodstvom g. Zemljiča izzvalo splošno pohvalo, pozdravljalo se je burno vsako točko umetnega tamburanja, katero je vodil brez vsake nagrade g. Božidar Spičič.

Druge slovenske novice.

(Deželni zbor kranjski) snide se v prvi polovici marca t. l.

(Državno popolno obrtno šolo) namerava ustanoviti vlada v Ljubljani. Obravnave se že vršé!

(Osebnosti.) G. Milan Pajk, gimnazijski suplent v Kranju, je napravil te dni vse profesorske skušnje. Isti je sin slovenske pisateljice Pavline Pajkove in prof. dr. Pajka. — G. Jan. Benda začasni glavni učitelj na pripravnici ljubljanskega ženskega učiteljskega, je imenovan stalnim glavnim učiteljem na pripravnici celovškega učiteljskega. Davčni nadzorniki gg. Henrik Kittag, Rajmund Jordan in dr. Vilj. Kreft so imenovani davčnim višjim nadzornikom v področju ljubljanskega finančnega ravnateljstva.

(Umrli je) dne 12. t. m. v Ljubljani č. g. Anton Brodnik, vpokojeni duhovnik. Rajni je bil svojedobno tudi gimnazijski učitelj v Kranju in v Zagrebu. — V Ribnici pa je umrl ondotni bivši nadučitelj, g. Josip Raktelj, star 75 let. Naj počivata v miru!

(Železniško postajo v Borovnici) dobil je g. Anton Kozlevčar, dosedaj blagajnik južne železnice v Ljubljani. Borovniški postajenačelnik, g. Vitzmann pa pride za načelnika v Hrastnik.

(Imenovanje.) Suplent na mornarski nižji realki v Pulju, g. Jos. Žilih, je imenovan glavnim učiteljem na pripravnici v Kopru.

(Nemška smešnost.) Kranjski Nemci hočejo imeti, če vlada ustanovi v Ljubljani popolno slov. gimnazijo, sedanjjo višjo gimnazijo — záse! To je že preneumno!

(Desetletnico svojega obstanka) praznuje ta mesec „Bolniško in podporno društvo pomožnih in zasebnih uradnikov za Kranjsko v Ljubljani“. Društvo ima 2300 gld. premoženja ter je izplačalo v tem času že nad 1000 gld. podpore in bolniških stroškov za zdravlila, zdravnike, pogrebe in drugo. Odbor — obstoječ tačas iz gg. Anton Gutnik, (magistr. polic. ofic.) kot predsednik; Fran Kandare, (notar. uradnik) kot podpredsednik; Arnošt Bezenšek, (zavar. uradnik) kot blagajnik; Albert Sežun, (magistr. uradnik) kot tajnik, je v spretnih rokah, ter jamči za uspešno delovanje društva tudi za prihodnost.

(V Škofjiloki) bodo otvorili letošnjo spomlad mestno kopališče.

(V Žužemberku) so si ustanovili „Kmetijsko društvo“.

(Iz radeškega okraja) se nam poroča, da je v Svibnem umrl učitelj Josip Osana. Rajnki je bil še le eno leto v tem kraju učitelj, prej je bil pri Sv. Duhu nad Krškimi, kamor je bil prišel le kot orgljavec s Primorskega. Bil je pa ob enem tudi „učitelj za silo“, a s pridnostjo se je naučil vseh težkih predmetov tako dobro, da je napravil brez učiteljskega drugega učiteljskega izpita postal stalen učitelj.

(Šulferajn na Koroškem) bujno napreduje, ker ima za ustanovnike in pospešitelje od države zdrževane uradnike in njih soproge. Nedavno so ustanovili podružnico tega strupenega društva v Borovljah. Kumovala je že znana soproga ravnatelja Knapiča.

(V Ziljski Bistrici) so ustanovili mlekarstvo zadrugo, h kateri je pripomogla kmetijska družba.

(50letnico brzojavne postaje v Trstu) so obhajali minuli teden. Urad je imel tačas l. 1849 le jedno 75 mil dolgo progo, jeden aparat ter so se sprejemale le državne brzojavke.

(Kmetijska šola v Gorici,) katera ima letos, kakor smo nedavno omenili samo 5 učencev, stane deželo letnih 6000 gld. Ker pa traja poduk 2 leti, plača dežela za vsakega učenca 2400 gld. Koliko pametnejše bi bilo, da bi se dovolile ustanove kakšnih 150 gld. za prosilca, kateri bi potem lahko dovršili kmetijske tečaje v res strokovnem slovenskem zavodu na Grmu.

(„Solkanski Sokol“.) V Solkanu so ustanovili v nedeljo, dne 5. t. m. telovadno društvo „Solkanski Sokol“. Na zdar!

(Primorsko učiteljstvo) je postavilo v spomenico, katero je izročila nedavno posebna deputacija grofu Thunu, naslednje zahteve: 1. § 55 drž. ljudskošolskega zakonika, kateri zagotavlja ljudskošolskim učiteljem vsaj toliko primerno plačo, da zamorejo isti brez postranskih poslov dostojno izhajati, oziroma svojo družino preživeti, naj se tudi res izvršuje. 2. Okrajni šolski zakladi naj se odpravijo ter se ustanovi skupni deželni šolski sklad. 3. Z ozirom na slabe denarne razmere Primorske naj se zagotovi za regulacijo učiteljskih plač primerni državni prispevek. — Pretirane pač niso te zahteve primorskih inteligentnih trpinov, na katerih sloni takorekoč glavna skrb za srečno bodočnost naroda.

Vabilo k družbi sv. Mohora.

Zopet se obračamo po stari navadi do dragih Slovencev in Slovenek, do vseh svojih rojakov širom svetla, ter jih vabimo, naj se zopet pridružijo naši družbi! Do prelepega števila udov se je družba povzpela lani. Tudi letos naj bi ostalo tako, zakaj geslo naše za Mohorjevo družbo mora biti: „Ne nazaj, marveč vedno naprej in navzgor!“

Gg. poverjenike nujno in iskreno prosimo, naj tudi letos trudoljubno zbirajo po posameznih krajih krdela Mohorjanov ter jih vneto vabijo v kolo naše družbe. Ta trud naj pa podpirajo vsi rojaki. Ne le da naj ostanejo družbi zvesti vsi njeni dosedanja udje, marveč vsak Mohorjan naj postane nekaj apostol naše družbe v tem, da jo priporoča znancem svojim, vabi k njej prijatelje in nam tako pomaga približevati se k cilju: da je ne bo več slovenske hiše in rodbine, kjer bi se ne čitale Mohorjeve knjige!

Za mali donesek 1 gld. ponuja družba svojim udom šestero lepih knjig, po katerih si morejo bistrirati um, blažiti srce, iz katerih zajemajo toliko zlatih nauk, premnogo prijetne zabave. — Tudi ne smemo zabiti premnogh duhovnih dobrot, katere družba ponuja svojim udom po mnogih odpuhtkih ter skupnih molitvah in daritvah družbenikov!

Zato, rojaki, na delo, da se nas zbere zopet častno, in ako Bog dá, še večje število udov. To bode vsemu národu v največjo srečo in čast ter tudi v ponos pred vnanjim svetom.

Knjige, katere se v družbeni tiskarni že marljivo pripravljajo, izidejo sledeče:

1 „Zgodbe sv. pisma.“ VI. snopič. Te dragocene knjige Slovincem pač ni treba znova priporočati. Vsaj ona naj primora vsakega uda, da vstraja pri družbi, da po nji sčasoma dobi v roke vse sv. pismo, ki nam prav odpira bram božji, ki je edino varno zavetje zmedenega človeškega življenja. — Najboljše priporočilo za knjigo pa je blagoslov, katerega so sv. Oče Leon XIII. podelili pisatelju knjige gosp. dr. Fr. Lampéti in vsem, ki bero to delo.

2 „Premišljevanja o presvetem Rešnjem Telesu.“ Zadnja leta se je po vsem katoliškem svetu zelo povzpela pobožnost do presv. Rešnjega Telesa, kar nam tudi po Slovenskem spričujejo mnoge bratovščine, v mnogih farah vpeljana vedno češčenje itd. Odbor hoče torej s to knjigo

vstreči vsem udom, čestilcem presvetega Rešnjega Telesa. Knjiga obsega 31 premišljevanj pobožnega laškega duhovnika Paganija, ter popolen molitvenik s posebnim ozirom na presveto Rešnje Telo. Knjiga omilila se je zelo rojakom pisateljevim in je predstavljena tudi že v mnoge druge jezike. Ugajala bode gotovo tudi Slovenem, zato sezite po nji!

3. „Jagode.“ Knjiga za odrastlo mladino. — Stritarjeva knjiga „Pod lipo“ se je jako omilila slovenski mladini. „Jagode“ nadaljujejo to delo s tem, da podajajo bolj odrastli mladini mnogo lepe zabave in zdravega pouka. Nanizanih je v knjigi 56 pesmic, za temi se vrstijo 4 igrokazi, kateri se bodo lahko predstavljali na domačih odrih. Knjigo zaključuje poučna povest: „Janko Božé.“ Ta knjiga naj vabi v Mohorjevo družbo zlasti naše odrastle fante in dekleta!

4. „Postrežba bolnikom.“ Ta koristna knjiga naj ne bi manjkala v nobeni hiši! Kolikokrat nastopi hitro nevarna bolezen, a zdravniška pomoč je oddaljena in težko dobiti. Ta knjiga bode učila, kako treba streči bolnikom, povedala potrebne stvari o hrani in pijači bolnikov, o prvi pomoči v sili in raznih neizgovilih.

5. „Avstralija in nje otoki.“ Kakor smo Mohorjanom podali opis Kitajcev in Japoncev, podamo jim po tej knjigi opis Avstralije in njenih otokov. Zanimivo opisovanje bode gotovo ugajalo bralcem.

6. „Koledar“ za navadno leto 1900. Koledar bode uravnan kakor je bil v zadnjih letih. Potrudili se bomo, da mu bo vsebina kolikor mogoče raznovrstna in zanimiva.

To je književni dar, ki ga družba letos pripravlja svojim udom. Slovenci, sezite po lepih knjigah, vpišite se v Mohorjevo družbo!

Posebej se tem potom obračamo še do gg. slovenskih pisateljev z iskreno prošnjo, naj nikar ne zabije naše družbe, marveč naj jo pridno zalagajo s plodom svojega uma in truda!

Dostavljamo, naj se nam vpisovalne pole gotovo pošljejo do dné 5. marca, kakor zahtevajo društvena pravila, da se ogromno delo v tiskarni ne zavleče in da je mogoče knjige ob pravem času dodelati in razposlati. Le oni, ki v pravem času pristopijo in ob enem pošljejo udnino, se morejo šteti za ude. Neudje pa morajo plačati za knjige kakor po knjigarnah, namreč 3 gld. 50 kr.

Bog blagoslovi na priprošnjo sv. Mohorja skupno naše delo v prosep družbe in napredek národa slovenskega.

V Celovcu, dné 2. februvarja 1899. leta.
Odbor.

Druge avstrijske novice.

(Državni položaj.) Daljnogledni politiki slutijo neko opasnost, toda ne morejo reči odkod pride preosnova. Vendar je vzduh tako prenapolnjen, da smo lahko pripravljeni na nepričakovano spremembo položaja. Ruva se baje tajno zoper sedajno desnico Slovanov. Vodja temu prizadevanju pa se imenuje zunanji minister grof Goluchowski.

(Deželni zbori) in sicer gališki, moravski, gornjeavstrijski in solnograški so sklicani na 20. t. m., dalmatinski na 22., bukovinski na 25. in spodnjeavstrijski na 27. t. m. Drugi deželni zbori, med temi tudi naš štajarski, sklicani bodo meseca sušca.

(Važne premembe pri najvišjem sodišču na Dunaju.) Predsednik najvišjega sodišča Stremayr je šel v pokoj. Njegovo mesto je zasedel dr. Habitinek, rodóm Čeh, drugi predsednik pa je dr. Steinbach. Odstopivši Stremayr je 75 let star ter je služil državi nad 50 let. Bil je člen zaporedoma več ministerstev ter trikrat naučni minister. Ker je rojen Gradčan, motril je slovanske, osobito še slovenske težnje, vedno kot nevšečno vsiljevanje.

(Shod poljskih zdravnikov in naravoslovcev), katerega je lani pruska vlada v Poznanju prepovedala, se vrši letos v Krakovem.

(V Šleziji) so nekateri nemški sodniki tako prešinjani nacionalnega duha, da se očitno zoperstavljajo izvajanju jezikovnih naredb. Uvesti se je morala proti nekaterim disciplinarna preiskava.

(Protidinastično mesto) je žalostno prosluli Heb na Češkem. Tukaj je nekako zavetišče najnevarnejših rovarjev zoper Avstrijo. Imenovana mestna občina je odmerila nedavno 1600 gld. da se postavi v mestu spomenik Bismarcku. Ker pa je okrajno glavarstvo ta sklep razveljavilo, napravili so nacionalci nesramno demonstracijo zoper državno upravo, a mestni svet se

je maščeval s tem, da je izvolil svojim častnim meščanom — Schönererja.

(Ogrska kriza) se bliža koncu. Baron Banffy je po poročilih mažarskih listov podal že pretečeni teden odpoved celega ministerstva. Cesar pa demisije ni sprejel. V torek dne 14. t. m. povabljeni so bili zopet baron Banffy, ministra Fejervary ter Lukacs, kakor znani posredovalec med vlado in opozicijo pl. Szela na Dunaj, kjer se je vršilo dolgo posvetovanje pod predsedništvom cesarja. Vlada hoče ponuditi opoziciji roko v spravo pod skrajno popustljivimi pogoji. Če pa ostane ista tudi še potem trdovratna, poprijela se bo vlada energičnih sredstev, da pridobi deželi zopet redno razvijanje.

Ogled po širnem svetu.

(Črnagora) ni nič kaj prijazna naši avstrijski politiki. Posebno gledé Bosne piše črnogorski list „Nevesinje“ hude levite avstrijski vladi, češ, da je avstrijska uprava tam nasilna in barbarska. V marsičem ima list skoraj prav, da oceni Kallayjevo vlado. Omenjeni list je izdal parolo za osvobojenje Bosne in Hercegovine, kar pa bo ostalo le simpatično sanjarenje.

(K desetletnici vladanja nemškega cesarja Viljema II) prinesel je nek bavarski list statistični izkaz, da so dobili v tej dobi skupaj 2600 let ječe pruski državljani, ki so zakrivali razžaljenje veličanstva. Vladarski jubilej ta statistika baš ne proslavlja!

(V Angleškem parlamentu) je govoril nedavno lord Salisbury o predlogu ruskega carja za razoroženje. Imenoval je predlog idejalne sanje. Med tem ko se delajo priprave za mirovno konferenco, pripravljati se je treba za vojsko. — To pač verjame vsakdo, da samoljubna Angležka ne pozna idejalov, pa tudi ne — usmiljenja za človeštvo izven svojih držav.

(„Vseslovanska Matica“.) V „Slavjanskem blagotvornem občestvu“ je predlagal te dni ruski general Bogoljubov velepomembno idejo, naj se ustanovi v Petrogradu „Vseslovanska Matica“, koje namen bi bil, zbliževati slovanske veje k deblu slovanske vzajemnosti. Središče bi naj bil Petrograd, kjer bi imeli shajališče za bratovske sestanke vsi Slovani, kjer bi bil vseslovanski hotel, kjer bi se ustanovila slovanska gimnazija in kjer bi imel vsak slovanski oddelek svojo knjižnico in svoj muzej. Prekrasna misel za slovansko ukupnost!

(Albanci v Macedoniji) bodo v slučaju macedonske ustaje grškim in slovanskim ustasem račun prekrizali ali jih v boju za neodvisnost od Turčije ovirali. V tem narodu, dasi čuti sam turški jarem, tiči nekaj Turkom sorodne krvi. In v sedajnih stiskah si Turčija prizadeva Albance še bolj nase potegniti. Tako se je vršil pretečeni teden v Ipeku shod Albancev, ki so prisegli ostati zvesti sultanovi vladi ter v slučaju ustaje poslati Turčiji prostovoljno 200.000 mož ter sploh zastaviti vse sile, da se sultanovo cesarstvo ne kruši nikjer.

(Amerikani na Filipinah) še nikakor niso tako trdno utaborjeni, kakor si je misliti iz ameriških poročil. Obvladale so ameriške čete le glavno mesto Manila in nekaj manj znanih utrd, dočim jih glavno delo še vedno čaka. Vsi Filipinski otoki imajo tolikšno površje, kakor naša totranska država, dasi število prebivalstva daleč zaostaja. To površje pa krijejo na mnogih krajih nepristopni gozdovi, v katerih varno taborujejo domači vstaši pod poglavarstvom Aguinalda. Te čete so hrabre in prekanjene ter povzročajo ameriškim posadkam veliko skrbi. Če ne bo ameriški denar podkupil ustaše, vojaštvo jih bo težko ugnalo.

Dopisi.

Iz Žalca. Kakor je bilo zadnjič obljubljeno nadaljevati hočemo razpravo o kmetijskih zadrukah, želeč, da kmetovalci to razpravo prav zvesto in pazljivo čitajo in se začnejo združevati v zadruge.

Zadruge se snujejo na podlagi postave z dne 3. aprila 1873. državni zakonik št. 70, in sicer z omejenim ali z neomejenim poroštvom. Da bodejo priprosti kmetovalci to bolje razumeli, hočemo jim natanko razložiti. Omenjeno poroštvo

je tako, da so udje zadruge poroki za kredit in vsako kreditno podjetje le z nekim gotovim deležem svojega premoženja, recimo, vsak z 10 gld., to se pravi, vsak ud zadruge se zaveže ko pristopi k zadruzi, da je za to zadruzo porok z 10 goldinarji. Ako je torej pri eni zadruzi 100 udov, so vsi ti za zadruzo poroki do 10.000 gld. in vsakdo bode zadruzi zaupal blaga ali denarja do 10.000 gld., ker ve, da so udje zadruge za toliko poroki, to je torej omejeno poroštvo, ker je vsota poroštva na določeno število omejena.

Neomejeno poroštvo pa je vse kaj drugega. Zadruga z neomejenim poroštvom ima pa kredita do neomejene vsote in sicer po premoženju udov. Recimo, da je pri zadruzi 1000 udov. Vsak ud ima posestvo v vrednosti povprečno 5000 gld. in ker je poroštvo neomejeno, je vsaki ud porok s celim svojim premoženjem torej ima ta zadruga poroštva do 5.000.000 t. j. pet milijonov goldinarjev. Ta dva načina poroštva sta pri vsaki zadruzi.

Ker pa kmetijske zadruge ne potrebujejo toliko kredita, zato bomo priporočali, da se snujejo povsod kmetijske zadruge z omejenim poroštvom; prvič zato, ker ima vsaki ud večje zaupanje do zadruge ako je porok le z 10 gld., kakor pa če bi bil porok s celim svojim premoženjem, in drugič zato, ker se pri zadrukah vplačajo deleži, in se pri zadrukah z omejenim poroštvom plača navadno delež o visokosti poroštva, kar je zadruzi v prid, pri zadrukah z neomejenim poroštvom pa se sicer tudi plača delež, a ni v nikaki primeri s premoženjem dotičnega uda. Kmetijske zadruge naj se torej snujejo z omejenim poroštvom. Vsaka zadruga mora imeti svojo ime, in sicer tako ime, da je vzeto iz predmeta samega in ne sme nositi imena kakega uda zadruge, tudi ne imena kake druge zadruge. Torej vsaka zadruga mora imeti svojo, lastno ime, recimo: „Kmetijska zadruga v Konjicah“, ali „Kmetijska zadruga v Ljntomeru“. Tukaj poleg imena pa mora biti zapisano je li zadruga z omejenim ali z neomejenim poroštvom. Torej bi se glasilo ime gori imenovane zadruge „Kmetijska zadruga za Konjiški okraj, vknjižena zadruga z omejenim poroštvom v Konjicah“. Poleg imena mora biti vselej naveden tudi sedež dotične zadruge.

Ko se je določilo ime zadruge, in zbral sedež iste se pa morajo spisati natančno pravila za to zadruzo, in ta pravila se morajo dati v trgovinsko knjigo vpisati, ali vknjižiti. V pravilih vsake zadruge mora biti natančno navedeno. 1. Ime in sedež zadruge. 2. Kakovost zadruge, t. j. s čim se bode bavila — v tem slučaju torej „Kmetijska zadruga“. 3. Čas, kako dolgo da ostanejo udje pri zadruzi, ako se to določa, kar pa pri kmetijskih zadrukah ni potreba. 4. Pogoji za vstop in izstop udov. 5. Vsoto, katero mora vsaki ud kot združni delež vplačati. 6. Določilo, kako se napravi vsakoletna bilanca ali račun zadruge, in kako se uporabi in razdeli čisti dobiček ali kako se pokrije morebitna zguba. 7. Določba o volitvi združnega načelnštva in pravice ter dolžnosti istega. 8. Določba kako se sklicujejo občni zbori. 9. Določba o glasovanju združnikov in kako se glasovanje izvršuje. 10. Določbe kako se glasuje ako ne zadostuje navadna večina glasov došlih udov. 11. Način kako se razglašajo vsi razglasi in odloki zadruge. 12. Natanko določilo je li zadruga z omejenim ali z neomejenim poroštvom. 13. Natanko zapisana imena prvih udov načelnštvo zadruge, kakor tudi točno določilo, da zamore vknjiženje pravil pri trgovinski gosposki sposlovati ali preskrbeti.

Vsaka pravila zadruge morajo torej zapopasti vse od 1. do 13. navedene določbe, kajti sicer niso veljavna in istih gosposka ne vknjiži.

Kako se spišejo pravila kmetijske zadruge, in kaj pomeni vsaka točka, hočemo pa v prihodnjih listih razložiti, tako, da bode to vsakemu poljedelcu popolnoma jasno, in da bode vsaki lahko sprevidel kolike koristi da ima, ako je ud zadruge, in da nima prav nobene škode. To pa še danes omenimo in bomo pri vsaki priliki vedno ponavljali, da nokler ne bodejo vsi kmetovalci v kmetijskih zadrukah zjedinjeni, tako dolgo jim ni treba upati boljših časov, za kmetijski stan, kajti „Kdor si sam neče pomagati, temu tudi Bog pomagati ne more.“

Iz kozjanskega okraja. Dne 27. januarja t. l. so bile v občini Drenskorebro volitve, pri kojih je bil — kakor se je že prej vedelo — zopet jednoglasno izvoljen Matija Amon. Županuje sedaj že osmo dobo, kar nam je v dokaz, da uživa moč pri svojih soobčanih neomajno zaupanje. To pa tudi po pravici, zakaj on je poštenjak, kremenit značaj ter vrl narodnjak. Ko je pred kakimi 10 leti prišel ukaz od dež. šol. sveta, naj se na naših slovenskih šolah poučuje kolikor mogoče v blaženi nemščini, so na Pilštanj v šolane občine prosile za slovenski pouk na tamošnji ljudske šoli. A tedanji glavar je prigovarjal županom naj bi to preklicali, rekši, da je nemščina za vsakega Slovenca neobhodno potrebna, sta se dala dva župana pregovoriti, le Amon je ostal kot moč na svojem mestu ter dejal glavarju, da ne more preklicati tega, kar je podpisal. Slava torej vrlemu možu!

V peti številki „Slov. Gospodarja“ dreaga nekdo občine Zdole, Pilštanj, Drenskorebro in dr. v kozjanskem okraju, naj bi se vzdramile ter vložile nemudoma prošnje za slov. nadsodišče in vseučilišče v Ljubljani. Tem nasproti se poroča, da kozjanski okraj nikakor ne spi, ampak da nadkriljuje v tem pogledu brž čas vse ostale okraje na Spod. Štajarskem. Kakor se je poizvedelo iz zanesljivih virov, poslale so razven štirih vse občine tega okraja prošnje za slov. nadsodišče in vseučilišče deloma držav. posl. vitezu Berksu, deloma pa držav. posl. Žičkarju. Tega do sedaj niso storile samo občine Kozje, Podčetrtek, Sedlarjevo in Križe. O prvih dveh se nam to ne zdi toliko čudno, zakaj v njih gospodujeta župana — Nemca, a drugače je z občinami Sedlarjevo in Križe. Prva ima za župana svinjskega prekupevalca. Gotovo ga je Sotla popolnoma oblatila, da se nič ne briga za slovensko stvar.

Na Križah se pa šopiri s svojo nemškutarjo neki Novak. A županski stolček se mu že maje in ne bo dolgo, ko bo padel z njega, zakaj njegovi občani ga ne marajo več trpeti. Nezadovoljni so do skrajnosti. Glejte torej, da si izvolite pri prihodnjih volitvah, ki bodo še v letošnjem letu, mesto tega rujavega nemškutarja narodnega moža!

Malanedelja. Ko sem čital dopis ali prav za prav kritiko o našem narodnem življenju in gibanju pri Malinedelji v eni zadnjih številki „Domovine“, nisem si mogel kaj, da bi ne zaklical g. kritikarju svoj „dobrodošel“. Tako je prav! Kritike, dobre in stvarne kritike, nam kakor v obče vsem treba; kritike, katera pohvalno omenja, kar je za občno dobro, kar neti, širi narodno zavest, kar je dobro, kar blaži um, dviga srce k plemenitemu geslu, dvigniti padlo, krepiti slabotno, sploh vzgajati ali pripomoči k vzgojitvi plemenitih narodnih značajev.

Drugostransko pa, prava, stvarna in nepristranska kritika nam bodi simbol-boginja pravice, ki nad svojo tehtnico z ovezo na očeh drži oster meč, brez ozira bodi ljub bodi drag, brez izjeme stanu, vere; duševna sila naj se ocenjuje potem, kakor se taista obrača za občekoristne človeške svrhe, brez izbruhov surove nasilnosti in osebnosti. In tako kritiko podal nam je gospod dopisnik od Malenedelje, z dobrim namenom; nič ne de, ako je slučajno ne samo „P“ marveč tudi še marsikatera druga pismenka cele abecede zadeta. Namen bil je dober. Toda ne g. kritikar, ne Malonedeljčani, mi ne smete zameriti, ako si dozzolim moje prepričanje nepristransko, brez namena koga žaliti, Bog ne da, tukaj objaviti.

Res je pri Malinedelji že dalj časa nekako pusto zimsko življenje na celem tukajšnjem našem življenju in gibanju. Še v časopise ni hotel nikdo nič poročati. „Moravski, Trnski, Breški, Kalinovjaški“ itd. molčali so trdovratno, kakor molči kamen, ko ga umetnik seka in kleše. — No, so pač menda morali že imeti svoje vzroke, da so ti korenjaki tako trdovratno molčali, dokler nam ni junak od „Bukovnice“ tega molka prekinil. Toda, kam sem zašel! Preidimo zopet k stvari! Vsakemu Malonedeljčanu in še marsikateremu drugemu okoličanu še je dobro v spominu oni čas, ko nas je malonedeljski pevski zbor čaral s svojimi krasnimi slovenskimi pesmicami. In slovenska pesem ima občekulturno, pa ima tudi svojo politično važnost! Prav ima torej g.

kritik, da nam priporoča in na srce polaga: „Brzo se pojte spet učiti, sedaj po zimi, ko imate čas, lepega petja!“ Pa, — kedo dragi moj prijatelj, nas bo učil? Slavec po zimi ne poje, nam je odletel, ali se naj mar učimo od črnih kavk ali sitnih vrabcev lepe pesmi?

Saj smo imeli Malonedeljčani moč, pravim, moč, ki je umela glas tako milo, tako prikupno voditi, da si je našel pot do vsakega srca in ta moč posvetil se je požrtvovalno iz zgolj rodoljubja težki nalogi zasnovati iz prostih fantov pevski zbor, kateri je častno nastopal, ter reševal čast svojega voditelja in čast lepe Malenedelje. In ako je bilo ljudstvo hvaležno temu možu, ako ga je ljubilo, spoštovalo, bili so mu dragi zavistni, boječ se za svoj ugled in prišlo je do besede, ne do besede, do dejanja je prišlo: „Udaril bom pastirja, da se ovce razkrope.“ Užaljeni pastir nam je odišel in zapuščena čreda se je razkropila, ker ni imela svojega voditelja! Slovenec ima pač tožno usodo, svoje najboljše moči, katere poznajo narod, narodne potrebe, katere bi čutile z narodom, ter mu posvetile vse svoje moči in delavnost za obstoj in napredek njegov, te mora dati v tujino.

Jako je narastel moj dopis, moral bi že končati pa o „Leposlovnem bralnem društvu“ moram še nekoliko govoriti in pojasniti.

Dve stranki sta pri Malinedelji, omenja častiti gospod kritikar. Mogoče da je tako, pa upam vendar, da sta obe narodni, vsaj po imenu. Ni nam pa jasno, kako bi bilo mogoče, da bi društvo hiralo, ako ena stranka društveno vodstvo izroči drugi stranki, nikakor pa svoje podpore ne odtegne. Dragi moji, tu ni krivo samo strankarstvo, moža manjka, moža, kateri ne bi samo društvo vodil, marveč globoko v žep segnil! — Vendar, ker že govorim o društvenem delovanju, naj povem še nekaj. Društvo prirejalo je podučne zabave, z govori, petjem, godbo in gledališnimi igrami. Da med prostim ljudstvom take prireditve res mnogo napornega dela stanejo, mi bo vsak pritrdil, kdor si je to sam skusil; pač potem nemilo dirne človeka, ako čuje od gotovih oseb imenovati to delo „komedijo“ ali pa še kaj bolj neugodnega!

„Domovina“ je poročala o letošnji veselici, katero so priredili na Silvestrov večer naši dijaki. Hvala njim, bila je izborna veselica, podučna, zabavna in vendar se je slišalo od neke osebe, da je prireditelje, kakor tudi poslušajoče občinstvo smešila in to oseba, ki bi po svojem poklicu še prva morala dijaštvu pripomoči. Pa žal, dandanes se poklici različno tolmačijo! — Bralnega društva na kmetih je namen, da si udje naročajo skupno liste, katerih si posameznec sam ne more. Vsak slovenski izobraženi kmet mora tako ali tako „Slov. Gospodarja“ in „Domovino“ sam naročeno imeti in ta lista lahko bere sam doma — drugih listov pa naše bralno društvo skoraj več nima! — To je glavna hiba, to je vzrok abstinence izobraženejših krogov! Dixit!

Od Sv. Jurja ob Pesnici. Čudni dogodki zgodijo se marsikje po slovenski zemlji, tako tudi v našem prelepem Sv. Jurji v krasni Pesniski dolini. Zgodovina nam namreč nikjer ne pove, da bi na Slovenskem kedaj bili gospodarili paše, to so namreč namestniki turških sultanov, ki so s krutim delovanjem in z največjimi krivicami ljudstvo spravili v največjo bedo, v obup. A čudom se mora človek čuditi, ako zve in vidi, da se nahaja tako nekako delovanje tudi tukaj. — Prišla sta v ta mirni kraj pred nekaj leti dva Nemca, ki sta si v kratkem času prilastila vso moč in veljavo, kakor v občini tako tudi v krajnem šolskem svetu. Ona dva gospodarita in zapovedujeta, in drugi, uboga raja, se ne upajo ugovarjati, ter kimajo; tujci torej zapovedajo domačinom! Resnično, a žalostno! Kje pa tiči vzrok temu? Poglavitno v tem, da Slovenci, oziroma Slovani niso zložni, njih glavna pregreha. Imamo sicer pri nas narodno učiteljstvo, a kaj to pomaga, ko pa nima prave, rekel bi nobene zaslombe v činiteljih, ki bi dosti zamogli pripomoči k narodnemu napredku. Tukajšnji g. župnik, rodem Čeh, se ne briga celo nič za našo stvar; njegova trditve: „Jaz nisem Slovenec, mene to nič ne briga“, kaže dovolj jasno, koliko mu je mar za naš mili slovenski narod, v kojem mu je delovati. Drugi vzrok je pa tudi ta, da se taki mogotci

podpirajo, da se zahaja v krčmo, koje posestnik je, če tudi ne očiten, a strasten sovražnik Slovencev, brezveren, neolikan človek. Učil se je nekaj živino klati, sedaj hoče ljudi strahovati.

Uresniči se pri nas bajka o ježu in lisici.

Solze silijo človeku v oči, ako gleda krasoto našega kraja, a pri tem misli in prepričano vé, da bode tudi ta del slovenske zemlje kmalu prišel v nenasitno žrelo naših sovražnih Nemcev, da bode čez nekoliko let po teh krajinah hodila tujčeva peta, da bodo naši dobri in pošteni Slovenci postali tekom let ljuti janičarji, ki bodo z zmagonisnim mečem prodrli naprej proti jugu in si s kruto borbo prisvojili rajsko Slovenijo, njih bratsko deželo, njih last.

Vzdramite se tedaj Slovenci! Na delo, za našo domovino, saj še čutite v sebi moč, da se otrešete tujega jarma. Naj vam bode geslo! „Na svojem posestvu hočemo sami gospodariti.“

Narodno-gospodarske novice.

Dve najbolj nevarni prašičji kugi*

I.

Rudečica.

Z imenom rudečica so poprej zaznamenovali vrsto svinjskih bolezní, katere so si bile po zunanjem samo v tem podobni, da je koža rudeča postala. Dandanes pa razumemo pod rudečico samo eno posebno kužno bolezen in ločimo svinjsko kugo od nje, kakor še nekatere druge bolezni, pri katerih koža porudeči.

Rudečica je kužna bolezen, ki napada svinje. Povzročajo jo bakterije (gljive), zelo majhne, nežne in fine palčice, katere samo tedaj vidimo, ako vzamemo zelo močno povečalno steklo — (drobnogled). Te bakterije se nahajajo po celem telesu v malih lasnatih žilicah bolnih svinj. Ako samo par teh gliv vcepimo belim mišim, poginejo te kmalu za kugo. Kunci (domači zajci) podležejo tudi rudečici v 5—9 dneh, ali pa samo močno zbolijo na kožnem vnetju in se potem, ko ozdravijo, rudečice nič več ne nalezejo. Istotako zbolijo še nekatere druge živali, ako jim cepimo gljive rudečičine, pri konju, govedi, ovci, psu in mački pa se nam to nikdar ne posreči. Te živali torej že narava sama varuje rudečice.

Gljive zajdejo v prašičevo telo navadno po prebavilih, od todi preidejo v kri, kjer se zelo hitro razmnože.

Rudečica je zelo razširjena kužna bolezen in se prikazuje v večini evropskih dežel več ali manj. Njena gljiva posebno dobro uspeva v stoječih vodah, močvirji in mlakah. V nekaterih krajih se torej rudečica skoro vedno nahaja in je ni mogoče zatreti. Največkrat se prikaže v vročih poletnih mescih, a nastopi posamezno tudi po zimi. Že od nekaj dolže mokre, zaduhle in z gnojnico napolnjene svinjake, da posebno rudečico razširjajo. Isto velja tudi o slabi, sprjeni piči, da bolezen pospešuje, četudi je naravnost ne povzroča.

Najmanj nevarna je rudečica malim puiškom v prvih mescih njih življenja. Največ prašičev zbolí v starosti 3—12 mesecev, vendar niso obvarovani tudi starejši prašiči. Dojenčki se navadno ne nalezejo rudečice z materinim mlekom. Že dolgo časa je znano, da so nekatere svinjske pasme za rudečico bolj občutljive nego druge. Pri nas v Avstriji so opazovali, da iz tujih dežel vpeljeni prašiči lažje zbole za rudečico nego domači.

Rudečičine gljive se razvijajo tudi zunaj svinjskega telesa. Navadno se prašiči nalezejo te kužne snovi z vodo in s tal. Pa tudi naravnost se svinje lahko okužijo, ako požro okuženo blato ali dele bolnih in na rudečici poginoli prašičev. Po zraku pa se bolezen ne prenaša. Živali v posebnih svinjakih se ne nalezejo rudečice, ako so od okuženih hlevov po zagrabi ločeni in ne pridejo naravnost v dotiko z okuženimi sosedi.

Zelo pogosto se raznaša rudečica, ko se prodaja meso na rudečici bolnih in v sili klanih svinj. Tako se kuga razširi po celem kraju ali več vaseh, kar se je že velikokrat opazovalo. Najbolj se rudečica razširja, ako se daje prašičem odpadke klanja in kuhe in pominje, v ka-

* Podaval dné 8. m. m. na Ponikvi ob južni žel. A. Slivnik, deželni okrajni živinozdravnik.

terih se je omivalo okuženo meso. Istotako nevarno je tudi, če se rabijo nesnažne posode, da prašiči iz njih jedo. V neki vasi se je razširjala rudečica po potoku navzdoli, v katerega so vaščani metali pomije.

Znamenja rudečice so tale: Tri dni potem, ko se je že žival z rudečičinimi gljivami zastrupila, se navadno bolezen nakrat prične zelo silno, ne da bi jo poprej kaka znamenja napovedovala. Žival se odpove krmi in piči; skuša bljuvati in bljuva tudi v resnici, pokaže se zelo visoka vročnica. Prašič je truden in omamljen, veliko leži, se zarije v steljo, se ne meni za nič, kar se okrog njega godi. V zadnjem delu omahuje in ga napade mrtvoud. Večkrat opazujemo tudi mišični krč in škripanje z zobmi. V začetku se blato v živali zapre. Žlemlna kožica na notranji strani trepalnic poruše ali celo poružavi; trepalnice včasih otečejo. Na bolj nežnih delih kože, kakor na spodnji strani trebuha in prsi, okoli popka, med zadnjimi nogami, na ušesih in vratu se pokažejo drugi dan po začetku bolezni svetlo rudeča, pozneje temna ali višnjevkastorudeča, za dlan velika mesta, katera se večkrat med saboj stekajo. Ta mesta navadno niso boleča in samo včasih nekoliko otekla. Istotako se napravijo rudeči madeži posebno na ušesih, iz katerih se napravijo mehurčki, ki po čijo in gnjide ali kraste zapuste. Ti rudeči madeži so zelo malenkostni, ako bolezen zelo hitro teče, in se šele pokažejo kratek čas pred smrtjo ali še le po smrti, ali pa popolnoma manjkajo. Bolna žival dobi drisko, in blato je tanko žlemlasto, redkejšje krvavo. Proti koncu prašič zelo težko diha, postaja čedalje slabejši, notranja toplota pade nizko in smrt ga umori tretji ali četrti dan. Ako pa je bolezen viharja, pogine žival že v teku prvih 24 ur. Le včasih se opaža, da trpi bolezen do osem dni ali dalje.

Rudečici je podobna neka druga svinjska bolezen, pri kateri se tudi prikažejo temni ali črnorudeči madeži. Iz teh se naredijo bobenčki in izginejo čez nekaj dni. Bolezen traja v celem 8—12 dni in večinoma ni nevarna življenju. Samo nekoliko odstotkov prašičev pogine.

V večini slučajev se konča navadno rudečica s smrtjo. 50—85 odstotkov prašičev pogine za rudečico. Vselej pa lahko rečemo, da je zelo dvomljivo, da bo prašič okreval.

Dobro znamenje je, ako bolezen že več kakor štiri dni traja; potem lahko upamo, da bode žival ozdravela.

Ako odpremo prašiča, ki je poginil na rudečici, najdemo sledeče izpremembe: Žlemlna kožica v želodcu je temno rudeča in otekla, v črevih istotako otekla in pokrita z rudečkastim žlemlom. Ledvice (obisti) so večje, kakor pri zdravemu prašiču in sivorujave. Ako jih prerežemo, vidimo, da so temno pozarudele in s krvavimi pikicami posejane.

Vranica je tudi povečana in na prerezu višnjevkasto-rudeča.

Jetra so otekla, povečana in sivorujavkasta, ako jih narežemo.

Mišice (meso) so sivkaste barve, mehke in izgledajo, kakor bi bile kuhane.

V trebušni in prsni votlini in srčnem mehurju se nahaja nekaj rumenorudečkaste tekočine. Pljuča niso izpremenjena.

Ako preiskujemo z drobnogledom posamezne dele, najdemo povsod v telesu, posebno pa v vranici in obistih, rudečičine gljive.

Bolezen torej spoznamo na mrtvi živali, da je vranica otekla, obisti vneta in istotako želodec in čreva, toda pljuča neizpremenjena. Ako bi še dvomili, vcepimo belim mišim malo krvi ali kosček vranice pod kožo na hrbtu ali prsih. Miši zbole po 24 urah, ako je prašič bolehal na rudečici, so žalostne, dlaka se jim ježi, hrbet upogujejo, hitrejšje dihaajo in iz oči se jim cedi žlemlasta tekočina; četrti dan po cepljenju poginejo. V krvi cepljene miši zelo lahko najdemo rudečičine gljive.

Od rudečice moramo razločevati naslednje bolezni:

1. Svinjsko kugo, ki se razlikuje od rudečice po drugačni gljivi in potem, da so pljuča in čreva drugače izpremenjena;

2. neki kužni izpuščaj, ki se nahaja posebej na glavi;

3. ako žival pogine vsled prevelike vročine (vročinski kap), kar se zgodi posebno pri tolstih prašičih, ki se prevažajo;

4. vrančni prisad (črm), redka prašičja kuga, po kateri žival težko diha in požira ter nastopijo bule na spodnji strani vratu;

5. ne smemo rudečice zamenjati z rudečimi lisami, katere nastanejo na koži, ako prašiča tepemo ali mladiči svinjo ranijo na vimenu.

Kar se tiče ozdravljanja rudečice, omenjamo, da se navadno zatečemo k zdravilom prepozno, ker je bolezen zelo hitra. V prejšnjih časih so imeli navado, da so dali prašiču kako sredstvo za bljuvanje in kakor zagotavljajo z dobrim vspehom. Bljuvanje je zaradi tega koristno, ker odpravi iz telesa vzrok bolezni namreč kužne gljive. Ravnotako dobra so tudi sredstva, katera razkužujejo, to se pravi pomorijo škodljive gljive, n. pr. kreolin, kalomel, alkohol v obliki žganja.

Bolj važno, kakor zdravljenje bolezni je, da se je varujemo. V prvi vrsti moramo ločiti vse zdrave prašiče od bolnih in ne nasprotno, ker sicer bi zdravi prišli v dotiko z okuženimi od padki in orodjem. Okužene svinjake nam je temeljito razkužiti, kar povdarjamo posebno glede blata. Za razkuževanje rabimo raztopljeno apno, vroči lug in klorovo apno. Ako smo prašiče kupili v sumljivem kraju, bodimo previdni in jih opazujemo nekaj dni v posebnih prostorih. Pri krmljenju z mesom in odpadki na rudečici bolnih živali bodimo previdni in skrbimo za vestno mesogledstvo.

Postavna določila predpisujejo pri nas v Avstriji glede rudečice sledeče:

Občinski predstojnik ima takoj naznaniti rudečico političnemu oblastvu in povedati, koliko prašičev in v koliko svinjakih je obolelo. Istotako mu je skrbeti, da se zdravi prašiči takoj odstranijo od bolnih in se prepreči pristop k okuženim hlevom.

Ako bi se kuga že precej razširila, pošlje politična oblast uradnega živinozdravnika, kateri izvrši živinozdravniške zdravstvene navedbe.

Ako se gre samo za pojedine slučaje, se prepušča županu, da izvrši na svojo odgovornost postavna določila.

Prašiči izokuženih hlevov, ki so videzno zdravi, se ne smejo goniti skupno s sosednimi na pašo.

Za bolne prašiče je postaviti posebne strežaje, ki ne pridejo v dotiko z zdravimi in oskrbeti posebna korita za zdrave in bolne živali.

Navidezno še zdrave prašiče iz okuženih hlevov je dovoljeno klati samo v teh samih, morajo pa jih razkazati mesogledniku.

Meso prašičev, ki so se zaklali v začetku bolezni, se sme porabiti samo v okuženem kraju, ako je v to privolil mesoglednik in notranji udi niso izpremenjeni, toda pod pogojem, da se tako meso pod nadzorstvom župana takoj po klanju zavre. Prepovedano je rabiti surovo meso.

Mrhovina poginoli in meso na rudečici bolnih živali, katerih meso se je spoznalo za nepravilno, da bi se uživalo, se ima odstraniti na varen način. Istotako je odstraniti vse druge dele, kakor drob, možgane itd. onih zaklanih na rudečici bolnih prašičev, katerih meso se je za uživanje nepravilno spoznalo.

Mrhovina in deli na rudečici bolne živali se imajo sežgati ali kemično razkužiti ali pa zakopati. Jame morajo biti globoke in dobro z zemljo pokrite.

Okužene svinjake, hleve in orodje, ki je prišlo z bolno živino v dotiko, je dobro očistiti in razkužiti.

Ako se prašiči gonijo iz kraja v kraj in se pojavi pri njih rudečica, se ima nadaljna gonja takoj ustaviti in svinje zapreti.

Politična oblast naj skrbi za to, da se bolne živali prej ko mogoče odstranijo ter če v teku osmih dni po zadnjem slučaju nobeden prašič ne zboli, se dovoli gnati čredo naprej.

Te navedbe se razveljavijo, ako se ne nahaja več bolnih prašičev in so se svinjaki in oprava razkužili.

Tudi pri rudečici so poskusili s cepljenjem, toda uspehi do zdaj še niso dovoljni, ker preveč cepljenih živali pogine.

Do zdaj se še ni opazalo, da bi meso na rudečici bolnih prašičev škodovalo človeškemu zdravju.

Vsekako pa je tako meso manj vredno in vzbuja tudi gnjus.

Koledar.

Petek (17.) Silvin, škof; Konstancija, devica. — Sobota (18.) Simeon, škof; Flavijan, škof. — Nedelja (19.) 1. postna. Konrad, spoz. — Ponedelj. (20.) Elevation, škof; Evherij, škof. — Torek (21.) Maksimilijan, škof; Eleonora. — Sreda (22.) Kvatre; Stol sv. Petra v Antiohiji. — Četrtek (23.) Marjeta Kort, sp.; Romana. — Prvi krajec 17. ob 6. uri 57 minut dopoldne.

Sejmi.

Dne 20. febr. na Vranskem. Dne 22. na Teharjih, pri Sv. Filipu pri Vračah in pri Sv. Vidu (v lipniškem okraju). Dne 24. v Arnovžu, Kozjem, Laškem, Sl. Bistrici, pri Sv. Duhu pri Ločah, v Rogatecu in na Vidmu.

Loterijske številke.

Trst 11 febr. 1899: 5, 20 7, 66, 67
Linc " " " 65, 69, 18, 75, 47

Zahvala in priporočilo.

Podpisani imam zavarovano svoje blago zoper požar pri banki „Slaviji“ v Pragi.

Ker je bil eden del tega blaga v moji prodajalnici v „Narodnem domu“ v Celji po požaru poškodovan, in mi je banka „Slavija“ po svojem glavnem zastopniku g. Ivanu Likarju v Celji vso škodo tako pošteno in hitro poplačala, da sem s tem popolnoma zadovoljen, se ji za to lepo zahvalim in jo vsakemu priporočam

Karol Vanič

(52) trgovec v Celji.

Vabilo

na

občni zbor

„Hranilnice in posojilnice v Šmarji“

registrovane zadrage z neomejeno zavezo

v četrtek, dne 23. februarja 1899

ob 1. uri popoldne v lastni hiši

VZPORED:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Potrjenje letnega računa za l. 1898.
4. Razdelitev čistega dobička.
5. Dovolitev nagrade za knjigovodstvo.
6. Slučajnosti.

Ako bi bil občni zbor ob 1. uri nesklepčen, vrši se isti ob 2. uri v smislu § 40. zadrugnih pravil.

(54) Načelstvo.

V najem

se takoj dá lepa pekarija, z vsemi potrebnimi pripadami, blizu farne cerkve ob veliki okrajni cesti pri g. Ivanu Žnidarič (53)

posestniku pri Sv. Križu na Murškem polju.

V pivovarni Kuček v Žalcu vzamejo se trije pridni delavci v službo, najraje fantje ki so bili vojaki. 3-1

Več tisoč

sadnih drevesc

po jako nizki ceni za pomladanski nasad, fine vrste z lepimi ravnimi debli, z visokimi kronami, pa tudi prtilkovce priporoča (51) 2—1

Alojzij Goričar, posestnik v Mozirji.

kateriga sam žge, prodaja ali v steklenicah ali v malih sodčkih, liter po 1 gld. 30 kr.

Franc Fojkar (50) 3—1

v Stariloki št. 19, pošta Škofjaloka.

Dva biljarda

dobro ohranjena, posebno pripravna za manjše čitalnice, sta prav po ceni na prodaj. — Več se izve pri gospej

Roza Till

(48) 3—2 Ljubljana.

Prodaja zaloga blaga.

Po sklepu odbora upnikov proda se iz konkurzne mase **Ludovika Hudovernik pri Sv. Duhu v Ločah** cela zaloga manufakturnega blaga za ali nad sodnijsko označeno svoto po 124609 gld. proti takojšnemu plačilu. Inventarski in cenilni zapisnik je pri podpisnem oskrbniku konkurzne mase na vpogled, na katerega se tudi naj ponudbe vpošljejo do 25. svečana t. l.

Konjice, dne 10. svečana 1899. (55) 2—1

Dr. Ivan Rudolf,

Vozne karte in tovorni listi v
AMERIKO.
Kralj. belgijski poštni parnik

Red Star Linie iz Antverpna naravnost v
Novi Jork in Filadelfijo.
Koncesijovana od vis. c. kr. avstrijske vlade.
Pojasnila daje Red Star Linie. Dunaj IV.
Wienergürtel 20 ali pa
Julij Popper, Bahnstr. 8, Innsbruck.

Prostovoljna prodaja.

Prodajam svojo posestvo, ki leži v vasi **Mulenca** občine Sv. Krištof nad Laškim trgom, z vsemi poslopji in živino ter gospodarskim orodjem vred. Posstvo meri 24 orolov in je vse v prav dobrem stanu. Več pove

Jakob Šipek

(47) 3—2 lastnik posestva.

60.000

cepljenih trt

vsake vrste proda po nizki ceni

Jože Janežič

na Bizeljskem

pri Brežicah. (15) 8—6

60.000

Dr. Ivan Dečko

odvetnik v Celju

naznanja, da je preselil svojo pisarno s prvimi
svečanom t. l. v Jelenčevo hišo št. 19, Rotov-
ške ulice (nasproti sedajne pisarne).

(33) 4—4

Razpis

službe občinskega zdravnika.

Služba občinskega zdravnika v trgu Sevnica na
Štajarskem se v nadomestnje razpiše.

Stalna letna plača znaša 600 glđ.

Zaželjena pojasnila zastran družnih dohodkov po-
daja radovoljno županstvo v Sevnici.

Prosilci za to službo naj blagovolijo svoje prošnje
obložene z dokazom po § 15. postavbe od 23. junija 1892
drž. zak. za Štajarsko št. 35 vložiti do **28. februarja t. l.**
pri županstvu v Sevnici.

V Sevnici, dne 16. januarja 1899.

(40) 3—3

M. Starkl, župan.

Dragi bralci „Domovine“!

Svoji k svojim!

Anton P. Kolenc

trgovec v Celji

v „Narodnem domu“ in „pri kroni“.

Priporočam častiti duhovščini in slav.
občinstvu svojo bogato zalogo raznovrstnega

špecerijskega blaga

po jako nizkih cenah, kakor tudi vino, na
debelo in drobno.

Proti velikonočnim praznikom kupim vsako
množino pitanih kapunov. Gospodinje, glejte
torej, da bodete začele pravočasno pitati, lepši
ko bodo, dražji jih bodem plačal. — Nadalje
kupujem vsake vrste deželnih pridelkov, ka-
kor: oves, pšenico, rž, ječmen, ajdo, proso,
konoplje, laneno seme. Ob času vsake vrste
sadje, tudi divji kostanj vsake množine, sploh
vse deželne pridelke po najvišjih cenah. Vza-
mem tudi še fižol vsake vrste in vsako mno-
žino, kakor tudi jajca in kuretin. Kupim
tudi **suhe gobe**, orehe, suhe in sveže hruške,
želod itd., vse po najvišjih cenah. — Častitim
gg. duhovnikom naznanjem, da imam vsako-
vrstne pristno čebelno-voščene sveče v zalogi.
(293) 52—18 Z velespoštovanjem

Anton P. Kolenc

„Pri dobrem pastirju“!

1899!

Najnovejše v razglednicah!

Razglednice v krasni takozvani „Delfter-
Manier“, lepše kakor vsak drugi svitlotisek, po
vsakršnih fotografijah (na željo fotografuje tudi
sam), izdeluje po izredno **nizkih cenah**, naglo
in v najfinjši izvršitvi

Srečko Magolič

umetniški zavod „Apolon“
v Celji (Štajarsko).

KAROL GREGORIČ

posestnik vinogradov in vinotržec

Celje o Graška cesta št. 22 o Celje
v nekdanjem Konviktnem poslopju
uljudno naznanjam, da sem zopet pričel **trgo-
vino z vinom**, ter priporočam čast duhovščini
in slav. občinstvu svojo bogato zalogo vsako-
vrstnih pristnih vin od 18 do 30 kr. liter.

Z velespoštovanjem

Karol Gregorič.

Svoji k svojim!

IVAN REBEK

stavbeni in umetni ključar
v Celji

Peljske ulice št. 14, v lastni hiši.

Priporočam se prečastiti duhovščini in slav. občinstvu za napravo vsakovrstnih del, spadajočih
v mojo stroko, n. pr. napeljave vodovodov in strelovodov, hišne telefone in telefone, štedilna ognjišča
vsake velikosti in kakovosti. Izdelujem nagrobne, predaltarske, vrtnice in druge železne ograje, kakor
tudi vrata, navadna in umetna dela.

Priporočam svoje na stroj pletene mreže za ograjenje vrtov ali dvorišč, kakor tudi v varstvo
velikih steklenih oken, n. pr. pri cerkvah itd. itd.

Načrti in proračuni brezplačno.

Vse po najnižjih cenah.

Svoji k svojim!

Sadje- in vinoreja je naša bodočnost!

Vsak posestnik in vrtnar naj bi si naročil moj cenik o velikanskih izbirah izvrstne
kakovosti, za katerih pristnost se jamči!

Jablane, hruške, orešnje, češnje, marile, breskve itd. Visokostebelna
in pritlična drevesa. Na željo sadne divjake, vrtnice in jagodičevje

100 000 zelo lepih, cepljenih ameriških trt v najboljših namiznih vrstah, na naj-
boljšo podlago. — Nadalje najlahtnejša namizna jabelka, uložena v košare ali zabojce, vse
po najnižjih cenah. — Več hektolitrov belega in rdečega vina, rizlinga itd. iz leta 1898.

V. VERŠEC, lastnik trtnih in sadnih nasadov
na Bizeljskem pri Brežicah.

Ceniki brezplačno.

(49) 3—2

Večkrat odlikovan s svetinjami in častnimi diplomami.

Zahvale.

Spoštovani gospod!

Zahvaljujem Vas, ker ste mi poslali tako
izvrstno zdravilo proti kašlju in prsoboli. Po-
rabil sem jedno steklenico trpotčevega soka, pa
sta mi kašelj in prsobol skoro prenehala. Poš-
ljite mi takoj še 3 steklenice Vašega izvrstnega
trpotčevega soka ter zraven tudi 2 zavoja čaja
proti kašlju. Z velespoštovanjem

Vaš hvaležni

Jakob Suppan.

V Divači, dne 19. vinotoka 1897.

Trpotčev sok (Spitzwegerich-Saft), kateri
deluje tako izvrstno zoper kašelj, prsobol, hripo,
težkemu dihanju pa tudi za stare bolečine,
dobiča se vedno svež v lekarni k Zrinjskomu,
H. Brodjočin, Zagreb, Zrinjski trg št. 20.

Naj vsakdo pazi na varstveno znamko, ker
le oni trpotčev sok je iz moje lekarne, ki ima
na steklenici sliko Nikole Šubića Zrinjskega,
bana hrvatskega.

Cena steklenici trpotčevega soka z natanč-
nim navodilom o uporabi je 75 krajcarjev.

Zraven trpotčevega soka je tudi dobro ra-
biti gorski čaj proti kašlju.

Cena jedrnemu zavoju gorskega čaja proti
kašlju z natančnim navodilom je 35 kr.

Prvo kakor drugo se pošilja vsak dan po
poštnem povzetju. Kdor pošlje denar v naprej,
naj priloži za vozni list in za zabojček 20 kr.

Lekarna k Zrinjskomu

H. BRODJOVIN

Zagreb, Zrinjski trg št. 20.

Cenjeni gospod lekarnar!

Pred kratkom časom sem si naročil od Vas
jedno steklenico krepilnih švedskih kapljic, one
so meni in mojim znancem tako dobro poma-
gale, da se Vam moram za to dobro zdravilo
najtopleje zahvaliti. Blagovolite mi za moje
znance še poslati tri steklenice po 80 kr. po
poštnem povzetju.

S spoštovanjem

Vid Zanič

Modruš, dne 26. maja 1898.

Prave krepilne švedske kapljice delujejo iz-
vrstno proti vsem žledodčevim boleznim, pospe-
šujejo prebavljenje, čistijo kri, krepijo želodec.
Po teh kapljicah se izgubi vse bolezni v želodcu
in črevih ter se dobi dober tek. Paziti je treba
na varstveno znamko, ker le one krepilne šved-
ske kapljice so iz moje lekarne, ki imajo na ste-
klenici sliko Nikole Šubića Zrinjskega, bana
hrvatskega.

Cena jedni steklenici krepilnih švedskih
kapljic z natančnim navodilom je 80 kr. Pošilja
se vsak dan po poštnem povzetju. Kdor pošlje
denar v naprej, naj priloži za vozni list in
zabojček 20 kr.

Lekarna k Zrinjskomu
H. BRODJOVIN

Zagreb, Zrinjski trg št. 20.

Naročila, ki znašajo 5 glđ. in več pošiljajo
se poštne prosto.

Vrlo spoštovani gospod!

Moja žena je ležala tri mesece vsled trganja
po udih in kosteh. Ko pa je začela rabiti Vaše
„mazilo proti kosteboli“ ustala je že po treh
dneh, a danes pa, hvala Bogu, hodi. Zahvaljujoč
se Vam na tem izvanrednem mazilu ostajam
pokoren sluga

Bartol Lisički.

V Strmcu pri Stubici, dne 22. travna 1898.

Mazilo proti kosteboli (Fluid) je vrlo dobro
zdravilo proti trganju v kosteh, revmatizmu,
bolečinam v križu, proti prehlajenju, pri pre-
pihu itd. Mazilo krepí izmučene žile, ter po-
maga starim, ki trpijo na slabosti v nogah.

Vsaka steklenica mora biti previdena z
varstveno znamko, t. j. s sliko Nikole Šubića
Zrinjskega, bana hrvatskega, ker samo ono
mazilo je iz moje lekarne, koje nosi to varst-
veno znamko na steklenici. Cena jedni stekle-
nici mazila proti kosteboli z natančnim navo-
dilom je 75 kr. Razpošilja se vsak dan po
poštnem povzetju.

Kdor pošlje denar v naprej, naj priloži
za vozni list in zabojček 20 kr.

Lekarna k Zrinjskomu

H. BRODJOVIN

Zagreb, Zrinjski trg št. 20.